

העולם הזה

המחיר
130
פרטה

מס. 729 / שנה 15 / י"ח תשרי תשי"ב / 18.10.51

השבועון המצויד
לאינפורמציה

השבועון המצויר לאינפורמציה

המערכת וההנהלה: רח' גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהלי") ת.ד. 136, טל. (זמני) 867 86

עורך הסגנון: דב איתן צלמי המערכת: רוני בר, דוד רובינר, חברי המערכת: מיכאל אלמן, יהואל בן-שן, ניצה נבי, נורית לביא, רפאל סלע, איתמר עליס, יעקב צילי. סופרי חוץ: הארי גורדון, מנסי נייקובס גבריאל גנון, שלום מנצור.

סו"ל: העולם הזה בע"מ; מודפס בדפוס ישראל בע"מ; הסעה: מלם בע"מ

אינפורמציה

לא מוכר התנהל מעל עמודי העולם הזה ויכוה על נושא מענין: מספר הנשים אשר מותר לו למוסלמי הגון לשאתן לאשה. התענינו בבעיה לא רק חובבי התרבות הרבנית, אלא כנראה גם כמה אנשים שגלגלו עליהם את האפשרות לפתור בצורה דתית זו את בעיותיהם המשפחתיות.

הריכות התחיל כשכתב סופר העולם הזה (720), אחר שיחה עם ערבי בכפר טיבה במשולש, שהפתרון היחיד לערבים לשמור על מעמדם האחוזי במדינה מול גל העלייה היהודית, הוא להרבות נשים. איש מחלקת התקור של העולם הזה הוסיף, בסוגריים: לא יותר מארבע נשים לכל ערבי לפי הקוראן.

מאיר לבני (העולם הזה 723) שהכניסה מן היסוד. הקורא המשתמע לכמה פנים, הסיק את המסקנה שבכלל אין הג' כלה למספר הנשים שמותר לו למוסלמי לשאתן.

מחלקת התקור של העולם הזה לא הסתפקה בכך. כבודה נפגע. לפיכך פנתה אל המוסלמים המוסלמים ביותר: בית הדין השרעי (הדתי) המוסלמי, הפוסק בענינים אלה בתוקף תפקידו לפי חוקי המנדט, שעודם קיימים במדינה.

בתשובתו הרשמית (עם העתקה, למען הס' דר, למשרד הדתות של ממשלת ישראל) כותב מזכיר הקאדי של בית המשפט השרעי בטייבה, השייך אמין חבשי:

בתשובה לשאלתכם בדבר מספר הנשים אשר מותר למוסלמי לשאתן, הנני מתכבד לענות לכם —

הדת המוסלמית מתירה למוסלמים לשאת יותר מאשה אחת. מותר לו בין שתיים, ושלוש וארבע כשם שמותר לו להסתפק באשה אחת בלבד. כך כתוב בפרשת הג' בשם (של הקוראן), פסוק 3: "וכי תירא פן לא תנהגו בצדק עם היתומים ולקחתם לכם נשים כאשר ייטב בעיניכם, שתיים ושלוש וארבע. אך כי תיראו פן לא תת' הלכו איתן במישרין, ולקחתם רק אחת אשר קנתה את אמונתכם."

ביצוע היתר זה אהוב בעיני אלוהים, אם הסיבה טהורה, ולא — יהיה שנוא. שנאמר: "המותר השנוא ביותר על אלה הוא הגטי". אשר לסיבות הגט, אלו הן:

אם אשה עקרה, אינה יולדת או נגועה במחלה פנימית הפוסלת אותה ממגע עם גבר.

אשר להתנהגות הבעל, עליו להיות ישר עם נשותיו בזמן החלוקה, ובעל יכולת לכלכלן.

היכולת לכלכל נשים הנה כיום מנת חלקם של אנשים רבים. ואילו ביחס להנהגת מידת הצדק בין הנשים כבר נאמר בפסוק לעיל: "אך כי תיראו פן לא תתהלכו איתן במישרין" ומצב זה קרוב יותר למציאות.

בפסוק 28 שם אותה פרשה כתוב לאמור: "ולא תוכלו לנהוג לפי מידת הצדק בין נשים לוא גם שקדמתם."

אי לכן יש להבין כי הנהגת מידת הצדק בין נשים הוא דבר קשה לגברים, לוא גם השתדלו בכל מאודם לקיימו. וההסתפקות באשה אחת בלבד הוא ענין של בחירה אי שית. בדרך זו בחרו מוסלמים רבים מאז קום האישלם ועד ימינו.

ועל זאת יעיד אלה"ה.

מכתבים

כריכה

אספתי משך כל השנה נתינות העולם הזה. אני רוצה לכוון אותם. מה לעשות? גבריאלה לוקסנר, ירושלים כל הקוראים החפצים לכוון את עתונתם יביאו אותם לסניף הקרוב ביותר של "פלס". סניפי "פלס" ירכזו את העיתונים, יחזירו או תם תמורת תשלום דמי הכריכה.

כחירות בגרות אכסטרניות

מדינתנו הצעירה הלכה בעקבות מספר ארצות מתקדמות, והנהיגה את כחירות הבגרות האכסטרניות. כחירות אלה מאפשרות לבגורים, שלא יכלו לזכות תעודות בגרות בדרך הרגילה, להשלים את למודיהם בלי מסגרת של בית-ספר. בכך מדינה נהוג הדבר, שהנבחן מניש את בחי' נתינו, ולאחר תקופה מסוימת שאינה עולה על חודש-חודש וחצי, הוא מקבל את ההוצאות, ואז, יש באפשרותו להחלים על עתידו.

רוב התלמידים האכסטרניים הם מתל-אביב והסבי' בה. המחלקה האכסטרנית של מחלקת החינוך בירד שלום. הפקיד הממונה לתת תשובות מוסמכות, בא לתל-אביב אחת לשבוע, לשעתיים בלבד. היום בו הפקיד מופיע אינו קבוע, ולעתים קרובות קורה שהוא אף אינו בא לתל-אביב, קשה, מאבדים שעות ספורות לקטנים אלה נרמזים לכך שהתלמידים שרובם נמצאים במצב כלכלי קשה, מאבדים שעות עבודה רבות ללא כל צורך מיוחד. הכחירות הונשו לפני למעלה משלושה חודשים, והנבחנים עדיין לא קבלו כל תוצאות. כל הפונה למשרד מחלקת הח' נדר מקבל תשובה שנתית, "בעוד שבועיים-שלושה". מרות איך נתנים את התשובות מרות מחויקים תלמידים במתינות ללא כל צורך והצדקה?

גרשון זרקו, אחד האכסטרנים

שכני המזכה

בצדק עלילות אילנות היום והמלכה בראשן למחות על בחירת המסום לתמונת המשותפת בין דרכיהם לבין תפישתם.

נ. רבין, גבעתיים

הסליחה היא תכונת המלכות

"מצרים, היא עבדים" הפעם שנכתבם. ההוכחה היא שבשבע לאחר ה' פעם מאמרו של שלום כהן החליטה מצרים להפנות את מרצה הרומה ולספח את המורא, כפי שיעצ' הם לה.

גבריאל ביאלסקי, ירושלים מי אמר שלהעולם הזה אין השפעה? קליאופטרה, האחרונה לשושלת הפרעונים, לא איבדה את עצמה לדעת על ידי שתיית רעל, כי אם הניחה נחש על שדה השמאלי.

איש הכיתוב, שכתב כי הרעילה את עצי' מה, לא דייק בניסוח. קליאופטרה איבדה את עצמה לדעת בעזרת הכשת נחש ארסי, אחר שאנטוניוס מאהבה הפיל את עצמו על חרבו עק הניצחון בקרב של אקציוס בלנה 31 לפני הספירה. ראה תמונתו של דני גידיו (1575—1642):

הפרוטוטופ הארוכות על ארצות המרחב אמנם יפות ומעניינות, אך אני כוזאת שהן ארוכות מדי וכל כובד העמון על רפרטוריה כזו. אנא קצרו ותנו משהו אחר נוסף. שרה אלטמן, גבעתיים

במו עיני

ברווז צבאי

בימי שירותי בעתודות הענשתי את אחד הפיקודים בשמירה נוספת בגלל התי' נהגותי הרעה בשעת האמונים.

בהפסקת הצהרים נכנס אלי וביקש את סליחתי. הסברתי לו שאיני סולח והוריתי לו לצאת את החדר. הפיקוד יצא מבלי להצדיע. החזרתיו ושאלתיו לסיבת אי הצדעתו. תשובתו: "אני יודע כי היה עלי להצדיע, אך חשבתי שאנחנו ברוגז אחד על השני".

הקורא משה גלסטל, ירושלים, זוכה בפרס של 1.— ליי (בלי הצדעה).

השלט ליווה את המוסר

אבקש את קוראי המאמר על בית הבושת (העולם הזה 726) לקרוא עוד פעם את האשליה האחרונה. באיזה סלפול מסופר על כל הפרוצדורה הבושתית שאפילו באמצע שנה לא רצויה בצורה כה נלויה ומפורטת. כל שכן בנליון של ראש השנה. נניח שחזור אדם מבית הכנסת ולוקח לשעה קלה את עתונתו ומציץ בו.

ברכה כשיוף, ת"א מניין לעורר מדור במדינה כל מקלואות הרבה כנעשה בבית הבושת ביפו בימי מלחמת השחרור ולאחריה?

נורית בן שלום, ת"א טרפה אחרת, אינם טבורים שיש תועלת בי' טשטוטה. ציון הפרטים עלול לעזור לקוראים רבים להחליט החלטה בבעיה שרבים מאנשי הציבור מתחבטים בה: בעיית תיקון החוק הפלילי ביחס לפריצות.

ממתודה עד איתת

ההוכחה שמקצוע הטורפים אינו אלא נחלת בחור רות במכנסים קטנים, הרי העובדה האלה. אותו נהג אורד השם, זאק אשכנזי, סירב לקחת שלר' שה בחורים מעיוצובז לכאשרשבע בארבע בכוקר, ליד עשר מתנה עיוצובז. אולם בחורה במכנסים קטנים...

אלכסנדר אברמביץ, בנימין שאג, עמיאל זופוביץ, תל-אביב

השעות הרבות שביליתי בציפייה לעצירת טרמפ' בטוילי בנליו הוציאו מלבי את האשליה שצויתי ממין זכר יכולים להשיג כיום טרמפ' במדינתנו. במאמר נתפרסמו שלושה מספרי מכוניות שלא עצרו. דומני שבטוילי של 12 שעות יכולתי לספק לכך 30 מספרים שלא עצרו, על אף שהיה להם מקום.

אריה סטרוד, ת"א הקיבוצים והקבוצות שלא קיבלו את הטרמפים-מיות עשו בסדר, כי הם לא בתי-כרון היכולים לאכנסו טרמפיסטים הרוצות לכיף.

גרשון שמלצר, רמת-גן

צדק הקדנזע

בין זוכי הצלב לא היה לתמהוני, אף זוכה אחד מירושלים, וכמה מיוחס אייו בן-דוד, שהדפים את שמות השחקנים זוכה בלי הרגלה אם יש לו מכונית כתיבה בודא שלא נחזק לו כרטיס קולנוע בהנהלה. כל הקוראים שווים.

צבי כהן, ירושלים הקורא בן-דוד קיבל את פרטו מחוץ ל-מניין, נוסף על העשרה שזכו בפרס כמובטח.

איבון דהיקרדו

יש לציין את אוביקטיביותכם בענין איבון דה-קרלו. חבל מאד שבמדרוש השעי נתתם שורות מע' טות ולא הקדשתם תומר רב יותר לכשלושה המחפיר של השחקנית המהוללת. לא אנוים אם אומר כי ניסת לונה בשירה ויקודה, אני חוש בארץ עולה על איבון דהיקרלו.

ריות, רותי

האמנם רוצה דוש ללמדנו בעזרת רותי שלו (העולם הזה 725) להרונ ציפורים? הרי לא טוב יהיה אם כל תושבי ישראל יצאו להרונ את העו' פות. המשמחים את לבנו בומרתם.

מיכאל מזרחי, פ"ת אל יטע הקורא מזרחי רעיונות מסוכנים בלבו של שר האספקה והקיבוצ החדש.

ה ש ע ר

נהגילה על סף דמעות. ובצדק. הצלמת, שעדיין חדשה בארץ, ולא הספיקה להכיר את מוג הצברים, רמתה אותה בצורה נוראה. היא טיילה לה לבד בחוצות בית הכרם בירושלים, שם באה עם הוריה לקיימה מחיפה, כשפתאום נגשת אליה אשה זרה, הובילה אותה למי' חדר עם המון מזרות. הוריה אהה על כסא, נתנה לה המון צעצועים — ורצתה לצלם אותה. זה כמובן לא איכפת להנהילה — העיקר הצעצועים. אולם כשהצלמת לקחה פתאום אל כל האוצר — זה הרגיז את הנהילה — ואז צילמה פרנצה גרובנר.

דבר שמזכיר את תולדות אחד הפרוטריטים המפורסמים ביותר בעולם: את צירציל עם הבעת הבודלוג. לפי השמועות הצליל הצלם המפורסם א-קוש, שצילם את כל גדולי הדור, להנציח את צירציל בפווה זו בחטפו מפיו בצורה פתאומית ומרגיזה את הסיגרה האהובה עליו כל כך.

פרנצה גרובנר, הצלמה הירושלמית, שעלתה מצ'כיה, שם נחשבה לאחת הטובות במקצועה, עדיין מבצעת את אמנותה בחדרה שבשעת בנייתה, לפני מצוקת הדור, הוקדש לתרגולות ולא לבני אדם. אך כמה אנשים ירושלמיים חשובים כבר הספיקו לגלותה בלול, ובחסותם תעלה בוודאי למקום הראוי לה.

חברי הקידה של הרייך הרביעי

הרייך השלישי נחרב. הימני-לר והימנר (למעשה), ששם הרעיד פעם את הזכבות, נשכחו כמעט מזיכרון החיים-יום, שמגפיהם הירדהו פעם בפאריס ובבנגאז, ברומא ו- באוסלו, נשארו בבתי-הקברות של אירופה, צועקים עם קביום או פשטו את מדיהם ביאוש. אדם שש שנים אחר המפלגה הניצחת ביותר ב- היסטוריה שוב קמה גרמניה על רגליה, שוב מציגה תנאים לעולם. נציגה שוב אינו נציג לבוש מדים ונעוד מגפיים, כי אם ד"ר קונראד אר-נואר, קאנצלר הבוש מגבעת ולבוש מעיני שחור, הנושא מטריה של שלום (למטה). או-דם לא נשאר עוד ספק ש- תוך זמן קצר תהיה גרמניה שוב המעצמה החזקה ביותר כיבשת אירופה ממערב מסך הברזל, שוב תהייה הדיכוייית שדה החזקה ביותר באירופה. על חורבות ה- רייך השלישי קם לתחיה ה- רייך הרביעי של גרמניה.

בגרמניה מתהלכת כיום מעשיה משעשעת: אורח גרמני נכנס לאחד מ"בתי המשפט לסיפור הנאציזם", שהוקמו בשעתו על-ידי הממשלה הגרמנית כדי להעניש נאצים. "אני מבקש לטהר אותי", אמר לפקיד. הלה פשפש בניירותיו, ענין ברשימות, התפלא לבסוף: "אבל איני מוצא כאן כל עדות לכך שהיית פעם נאצי! העבר שלך בסדר גמור!"

"העבר שלי באמת בסדר", נאנח הגרמני, "הפכתי לנאצי רק עכשיו..." "הייטלר צדק!" הסיפור אינו כל כך משעשע כפי שנראה מבט ראשון. העובדה הפשוטה היא שגרמנים רבים, שהתיאשו בשעתו מהיטלר והיו מוכנים, לפני ששנים, לשנות את דעותיהם, הגיעו עתה למסקנה כי היטלר צדק. בעיני גרמנים אלה קרה מה שקרה, כך: היטלר הבין את הסכנה האיומה הכלולה בבולשביזם, יצא בראש הצבא הגרמני המפואר כדי להשמירו. אולם האנגלו-סכסים תקעו לו סכין בגב. אפילו כשהגנרלים הגרמניים היו מוכנים להקריב את היטלר ולהגיע לשלום עם האנגלו-סכסים, סרבו אלה לבוא איתם במגע, דרשו "כניעה ללא תנאים". כתוצאה מהתנהגות פושעת זו של האנגלו-סכסים הצליחו הרוסים להשתלט על אירופה המזרחית, וגרמניה — המחיצה ההיסטורית בין המבול הרוסי והתרבות האירופית — הושמדה, אחר שחלק ממנה אף הוטל לחיק הרוסים.

עתה, כעבור שש שנים. אחר שהאנגלו-סכסים נוכחו לדעת לאן הגיעו בספת שותם, הם פונים שוב אל הגרמנים, דורשים מהם להתגייס ולהקים שוב דיכוייית משוריינות ולהוציא למענם את הערמונים מן האש. המלחמה הבאה נגד הבולשביקים תהיה על אדמת גרמניה ותחריבה. המסקנה: היטלר צדק כאשר כי רך הוא יכול להציל את אירופה מידי הבולשביקים.

מצב מגוחך במקצת. נוכח מצב רוח זה עומדים האנגלים האמריקאים במצב מגוחך במקצת. לפני שמונה שנים גרשו כי גרמניה תיכנס ללשונא. בספרו, שיצא לפני כמה שבועות, מסביר צירציל מה היתה סיבת הדרושה. כיום נראה העבר מצויק: צירציל ניסה תחילה לפרט את התנאים לשלום עם גרמניה, אך נוכח לדעת שהם מוכרחים להיות אימים ונוראים. היה צורך לחלק את גרמניה לחלקים קטנים. לשבור את תעשייתה, למנוע הקמת צבאה לעולם ועד, לדרוש פיצויים עצומים. הוא עצמו נבהל, החליט לדרוש "כניעה ללא תנאים" מתוך הנחה שאפילו הגדרה קיצונית זו כבחיילה פחות מן התנאים עצמם.

כיום המצב כך: גרמניה המערבית מאוחדת וחזקה, כלכלתה נורחת למדי, היא לא שילטה כמעט פיצויים (מלבד פירוק כמה בתי-הרוחמה ומעל לכל: האמריקאים והאנגלים מתחננים ממש שהגרמנים יואילו בטובם להודיין מחדש ולהקים דיכוייית של "פאנצרים" ו"פאנצרגנרלרים", ואילו המיליטריסטים הגרמנים השנואים הם שאינם מתלהבים לכך, מציגים תנאים מרחיקי-לכת. "הרוג אהרוג איתו!" לאנגלו-סכסים בע הדבר כמהנחמה. במרוצת הרוג רוח נוצר הרושם שהגרמנים מוכנים תמיד ללחום, ושלא חשוב להם כל כך נגד מי ובעד מה. ואילו עתה נתקלו בנוצר גרמני שלא גילה כל נטיה לחבוש שוב את קובעי הפלדה המפורסמים.

הסיבה: הגרמנים התעייפו מן המלחמות. כמלחמה האחרונה הושמדו עריהם. מאות אלפי צעירות גרמניות נשארן בלי חתנים, או נאלצו להינשא לגברים זקנים או קטועי אברים. אמר צעיר גרמני: "האדם הראשון שיבוא אלי וישים רובה בידו, הרוג אהרוג אותו!" השפט הפך כמעט לפיתגם עממי בגרמניה.

ביטב דחיבפע כויד... אולם מעל לעייפות אישית זו עומד הפחד הגדול, שחזר לשל הזכבות הגרמניים — הפחד מפני השתפכות הדיכוייית הסובייטית לתוך גרמניה המערבית למחרת פרוץ המלחמה. הגרמנים יודעים שהמעמד חלש. הם חוששים שהאנגלים והאמריקאים ינסו להשתמש בחיילים הגרמניים, ויצרוחיים) ככוח שיש להקריבו מכלי לעצור את התקדמות הסובייטים עד לאוקיינוס. רק אז יתכוננו האמריקאים למלחמה רצינית, יפציצו את אירופה בפצצות אטום, ינחחו בחופיה ו"ישחררו" אותה — או את השרידים שישארו ממנה. כדברי הגרמנים: "מוטב ליפול חי לידי הסובייטים מאשר להשתחרר על-ידי האמריקאים אחר שנמנת."

הגרמנים זוכרים מה קרה להם כשפלטו הרוסים לאדמתם בימי הקרבות. עתה נאי גרמני מתאר את הדבר כך: "הם הרגו את הגברים בלי כל סיבה, אנסו כמעט כל אשה, לפעמים כמה וכמה פעמים..." אולם באוורים שהועברו לידי הסובייטים אחר תום הקרבות התנהגו החיילים הרוסיים בסדר. המסקנה, לדעת הגרמנים: "מוטב להיכנע להם מיד, במקום לעורר את חמתם."

הנצטר פורם כנפיים. יותר ויותר נכחו האנגלו-סכסים לדעת כי רק גורם אחד יכול לשכנע את הגרמנים להגן על ארצם בכוח הנשק מפני הסובייטים: אותם הגנרלים, ה"יונקרים" השנואים, אשר האנגלו-סכסים ניהלו נגדם תעמולה בלתי-פוסקת. אולם הגנרלים אינם אנשים קלים. הם מוכנים ללחום — שהרי זה מקצועם. אולם אין הם מוכנים ללחום כ"שכירים", כאנשים "בלי מולדת". הם רוצים ללחום למען גרמניה שוות-זכויות, עצמאית, חזקה. בקיצור: הם דורשים להקים על חורבות הרייך השלישי את בנין הרייך הרביעי.

אומרים הגנרלים: רבבות הקצינים והסמלים של הצבא הישן לא יחזרו לדגל כל עוד יאמרו להם שהיו חברים בארגון של פושעים וכל עוד יהיו תבריהם אסירים. יש לשחרר את הקצינים שנשפטו, יש לטהר מחדש את שמו של הצבא הגרמני. באנגליה ובאמריקה קם להם צבא של אהדים. במרוצת השנים השתנתה הרעה המקצועית על הצבא הגרמני. הקפטן לידל-הארט, גדול הוגי-הדעות הצבאיים בבריטניה, כתב במכתב סנסציוני לטייטס: "שעה שביקרתי ביבשת אירופה ושאלתי את האנשים על חיותיהם מימי הכיבוש הגרמני, אמרו פעם בפעם שהמשטר הנאצי היה שגוא, אך הצבא הגרמני היה הגון בתחלת בהתנהגותו. אכן, מדהים למצוא באיזו מידה משום לרעה את התנהגות חיילי צבא-הישחרור לעומת התנהגותם של החיילים הגרמניים."

לאמריקאים, שנתפסו בין הפטיש הסובייטי ובין הסדן של הגנרלים הגרמניים, ברור שאין להם מוצא. הם מסכימים בלבם לדבריו של אותו תונאי גרמני שכתב: "הסדר 1945 מת. סדר זה היה בנוי על שיתוף פעולה בין רוסיה והאנגלו-סכסים נגד גרמניה. כיום הרוסים הם אויבי האנגלו-סכסים, ואילו גרמניה היא בת בריתם. על האנגלו-סכסים ללמוד להתחיל אליה כאל בת-ברית..."

הדרך להקמת הרייך הרביעי פנייה. לא יהיה זה, כנראה, רייך נאצי — אף כי קמה, בינתיים, תנועה נאצית חזשה. אולם המגפיים של החייל הגרמני שוב יהדהדו באירופה, והגנרלים הגרמניים, אשר עוד לפני כמה שנים סרבו האמריקאים ללחוץ את ידיהם, ישבו מסביב לשולחן המשותף. הנשר הפרוסי שוב פורס את כנפיו.

האם עלינו לשכוח?

ש שנים עברו מאז הצטלמו קציני ס.ס. בחיכים על חורבות גיטו ורשה או ליד ילדים יהודיים נפחדים שהובו לו למדנות ההשמדה. אנשי ציבור גרמניים יסדו תנועה למען "שלום עם ישראל", והקאנצלר של גרמניה המערבית התייצב לפני הפרלמנט שלו בהביעו את רגשי החרטה של עמו על מעשי הנאצים. הבטיח לשלם פיצויים לעם היהודי ולמדינת ישראל.

המוסדות הציוניים קפצו על המציאה, נכנסו למו"מ על גובה הפיצויים אשר גרמניה תשלם למדינת ישראל תמורת טיהור שמה בעיני העולם. אולם לא ייתכן כל ספק שהגייססה של הקאנצלר לא היתה ספונסנית, אלא תנועה פוליטית מחושבת היטב. היא היתה מכוונת לסלול את הדרך לשיבת גרמניה למשפחת עמי המערב, להשתקת התעמולה היהודית נגדה בכירות העולם. להבא לא יוכלו עוד נציגי ישראל לקום בועות דות בינלאומיות. כפי שעשו זאת עשרות פעמים בעבר, ולדרוש את הוצאת הנציגים הגרמניים. כסף מטהר מזורים.

יתכן מאד שלא היה טעם להמשיך לנצח את יחסי האיבה הרשמיים בין מדינת ישראל ובין מדינת גרמניה. אולם מכאן מרחק רב לצורה המשפילה בה דחפו היהודים את עצמם בשקידתם למכור את הכרתם בגרמניה תמורת שק כסף. שאלה שניה היא

Thank you for taking a few minutes to read this booklet. Please use the attached reply card to obtain further information of special interest to you and your printing establishment. A demonstration of the Original Heidelberg can also be arranged at any time.

SCHNELLPRESSENFABRIK AG HEIDELBERG

SOLE AGENTS: YEROSHUA NAPCHI LIMITED, 36, HAKHALUTZIM STREET, TEL-AVIV

אם יש לחדש את המס' חר עם גרמניה — כפי שמוכיחה מודעה של בית-חרושת גרמני המכריז על סוכנו בתל-אביב, בה בשעה שכל בספורט ישראלי עודו נושא את הכתובת: "לכל הארצות, פרט לגרמניה". העמדה הישראלית אינה עשויה לעורר כבוד רב בלב ה'עולם, ובלב אורחי המדינה הזוכרים את העבר.

גרמנים לוחמים בגרמנים

ברלין — עיר הגבול החדשה בעולם בה ישנו מגע יומיומי בין אורחי הגוש ה

מערבי ואורחי הגוש המזרחי. המלחמה הקרה לבשה כאן צורה של מלחמת אורחים. בה בשעה שהקומוניסטים הביאו המוני נוער מכל רחבי גרמניה לברלין כדי להשתתף ב"פסטיבל הנוער" הגדול והחתמו אותם על עצומת השלום (למטה משמאל), יוצאות קבוצות-מחתרת של אורחי המערב להדביק כרוזים ברחובות האזור המזרחי (למטה מימין). בתמונה, שפורסמה ע"י עתון בעד-מערבי, טושטשו פניהם של אנשי המחתרת. ובה בשעה שאנשי המערב הקימו מיתקן של אותיות מאירות כדי להעביר לחבריהם, מעבר למסך הברזל, ידיעות שלא עברו את הצנזור המזרחי (למעלה מימין) משנים אנשי המזרח את שמות הרחובות (למעלה משמאל) ומציבים פסלים של סטאלין ולנין במיקומות הציבוריים.

חיילים ופליטים מתארגנים

בעית הבע' יות של גרמניה המערב

בית היא בעית הפליטים. כ-11 מיליון גרמנים, שגורשו מאדמתם באזורים שסופחו לפולין, לצ'כיה ולברית-המועצות עצמה, התרכזו במדינה המערבית. אחדים מהם השתדלו להסתגל לתנאים החדשים, אולם הרוב המכריע נשאר בלתי-ממוסד, חולם על חזרתו לאזורי מולדתו אחר המלחמה בברית-המועצות. הם מאשימים את האנגלו-סאכסיים בכל צרותיהם, סבורים שהם הפקירו את אדמת ה"ברית האירופית" לפראים הסלאבים. ארגונים — "ברית החוקים ביותר במדינה, מנסה לשלב את מרירותם עם מרירות הנאצים לשעבר, שזכויותיהם האזרחיות נשללו מהם.

מדי יום ביומו מצטרפים למחנה פליטים עצום זה פליטים חדשים, שברחו מן האזור המזרחי. לא מכבר עב

רה מקהלת-מוצארט של דרודן כולה מברלין המזרחית למערבית. האוינה בבית-מלון מערבי להודעת הרדיו המזרחי על בריחתה (מימין). קבוצה אחרת שנמלטה במלוכד היתה כיתה של מגויסים ל"משטרה העממית" (משמאל), שלא רצתה להצטרף לצבא המזרחי בנושק כבד של הממשלה המזרחית.

אותה שעה התאחדו החיילים המשוחררים של ה"זר-מאכט" לארגון חוק משלהם, דרשו את שחרור הקצינים האטורים ממאסרם ואת החזרת הזכויות המלאות לחיילי ה"ס.ס. הצבאי", אנשי הימלר שהיו מגויסים ביחידות צבאיות. בראש הארגון עומדים הגנרלים המפורסמים של הצבא הישן, הן האנטי-נאצים והן הנאצים לשעבר, מסוגו של גנרל הצנחנים המפורסם ראמקה (למטה, מימין), איש אל-עלאמיין, שהוושם על-ידי הצרפתים כפושע מלחמה אך ברח ממאסרו לגרמניה. אולם הגנרלים סרבו לקבל כחבר את מנהיג המפלגה הנאצית החדשה, הגנרל אוטי רמר (למטה משמאל) שזיכאי ב-1944 את מרד הקצינים.

הגרמנים דורשים :

בתום מלחמת העולם האחרונה נאספו קובעי הפלדה המפורסמים בערימות עצומות של פסולת (למטה). היה נדמה שמשך הדור הזה לא יקום עוד צבא גרמני. אולם עתה מתחננות מעצמות המערב לגרמנים שיתגייסו מחדש ויקימו דיביויות משלהם. בעוד שהגרמנים מציגים דרישות מרחיקות-לכת תמורת שרות זה.

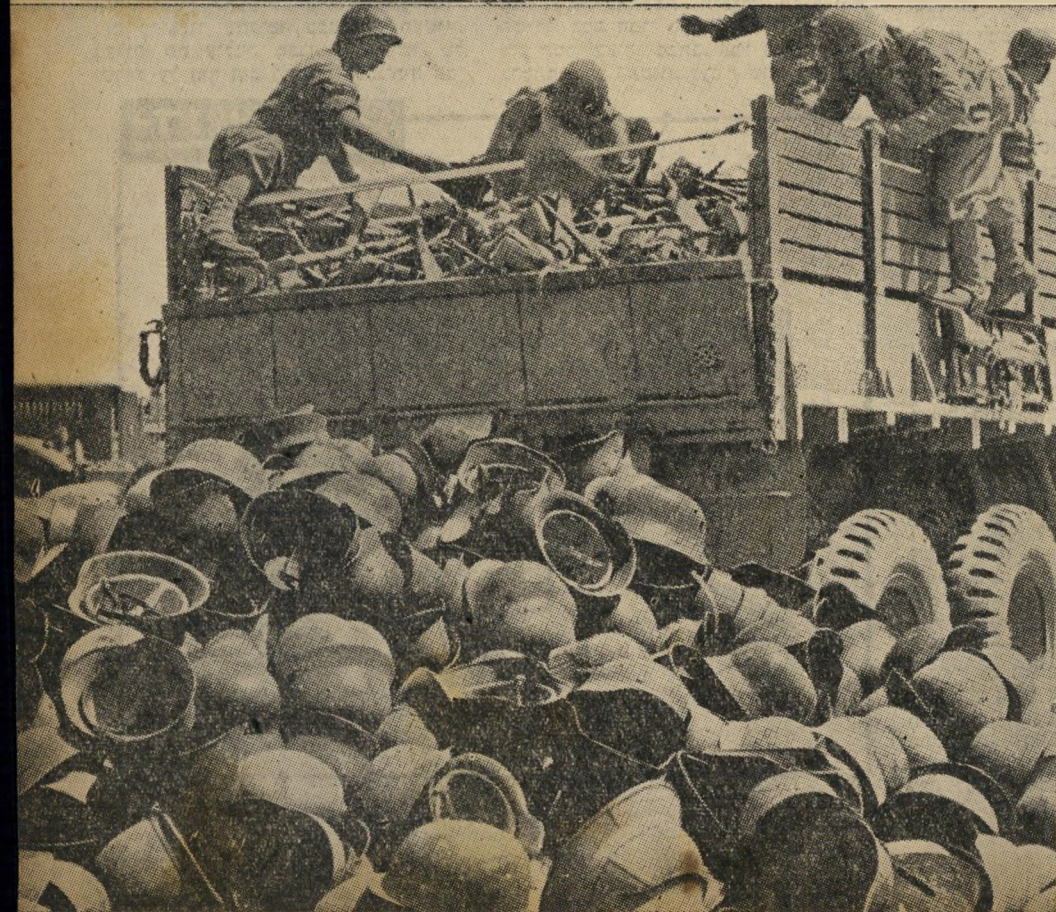
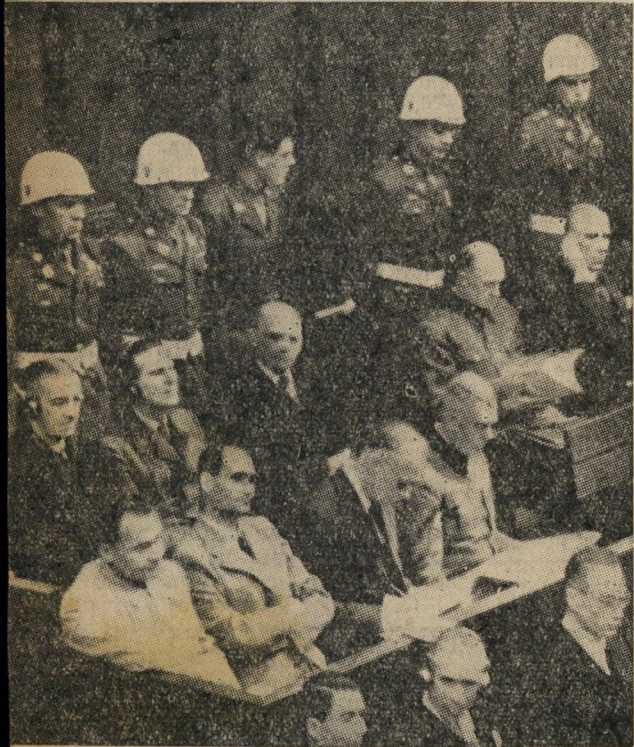
בין השאר דורשים הגרמנים כי בנות-הברית תעזורנה להקים מחדש את התעשייה הגרמנית, אשר אחדים ממפעליה פורקו בשעתו כפני צוים, על אף התנגדותם החריפה של הגרמנים (למעלה, משמאל). הגרמנים טוענים שאינם יכולים לשאת במעמסה הכלכלית של הזינוק, דורשים עזרה כלכלית גדולה מן האי-מריקאים. אם ישלמו פיצויים למדינת ישראל, יבואו הכספים, מן הסתם, מתוך כיסים אמריקאיים.

דרישה חמורה עוד יותר של הגרמנים היא לערוך רביוזה של משפטי פושעי המלחמה. לדרישה זו הצטרפו גם אנגלים רבים. אחד העתונים האנגליים החשובים ביותר, אקונומיסט, הכריז בגלוי כי משפטי גירנברג ושאר משפטי פושעי המלחמה היו בלתי-חוקיים בהחלט, וכי רוב הפושעים שנידונו למאסר לא היו ראויים לעונש זה. הפרר צדורה המשפטית של המשפטים, ועצם בסיסם החוקי, היו מפוקפקים ביותר.

בראש וראשונה דורשים הגרמנים לשחרר שני גנרלים מפורסמים: גנרל פון-מאנשטיין, שנחשב למוח האיטראטיגי המזוהר ביותר של ה"וורמאכט", ופלד-מארשל חיל-האוויר קסלרינג, מצביא כוחות האוויר הגרמניים בים התיכון ומפקד עליון של הגרמנים בחזית איטליה. שניהם יושבים במאסר בשל פשעי מלחמה, אך אין ספק שישוחררו בקרוב.

אולם מעל לכל דורשים הגרמנים שלושה דברים, שהם קרוש הקדשים בלב כל גרמני בלונדי ותכול-עייניים: איחוד שתי הגרמניות, שלום עם האויבים מאתמול, ויציאת צבאות הכיבוש. ובדיוק שלושה דברים אלה אין המערב יכול לתת להם. אי-אפשר לאחד את גרמניה — כי במזרח יושב החייל הרוסי. אי-אפשר לחתום על שלום — כי ברית המועצות לא תסכים לכל חוזה-שלום שישיאר זכות לאנגלו-סאכסים להשתמש בגרמניה כבסיס צבאי. ואי-אפשר לחיילי המערב לצאת את המדינה — מבלי להפיק את אירופה כולה לידי הסובייטים.

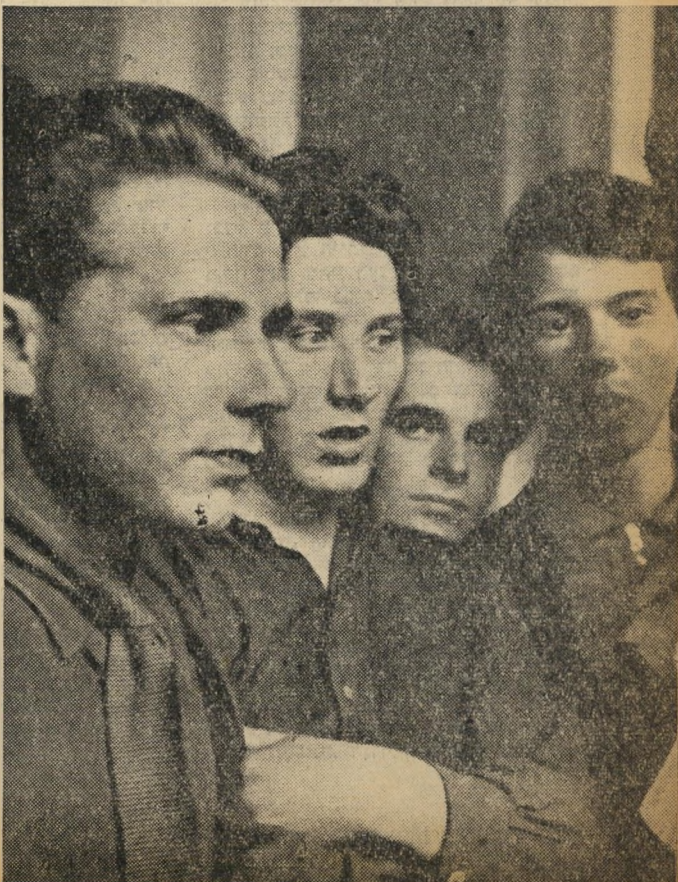
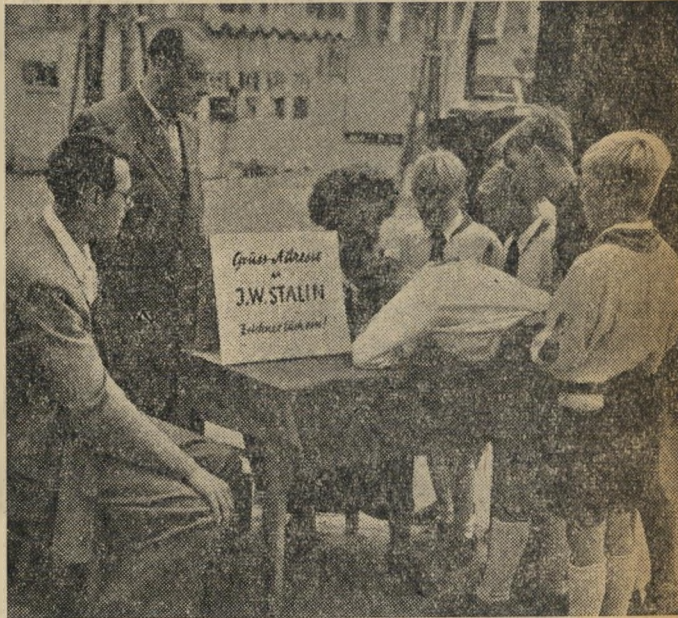
על רקע זה צמחה הגייסטה הגאונית האחרונה של הרוסים. הם נתנו דחיפה קטנה להר גרוטוול, מנהיג המדינה המזרחית. הר גרוטוול קם על רגליו, הציע חגיגת לגרמניה המערבית: איחוד שתי המדינות, עריכת בחירות כלליות לממשלה חדשה שתהיה גיישראלית, תחתום על שלום עם בנות-הברית ותכריח אותן לסלק את חייליהן. וכדי לסלק כל ספק קם אחריו הגנרל הסובייטי, מפקד האזור והוסיף בקול עמוק: כמוכן, זהו בדיוק מה שרוצה גם ברית המועצות, וידעתם הוותיקה של הדמוקרטים בכלל והדמוקרטים הגרמנים בפרט.

רוב בני ברלין מתיחסים באדישות לענין, כאל דבר שאינו נוגע להם. ליצני העיר, שגם היטלר לא היה מסוגל להשתיקם, מספרים את המעשייה הבאה:

מכיון שהתושבים באזור המזרחי טרם התרגלו לכל השמות החדשים של הרחובות, מכריו המבקר בחשמלית את שני השמות גם יחד: "שדרת סטאלין — לפני שדרת פראנקפורט! רחוב דימיטרוב — לפני רחוב דאנציג!" ברלינאי אחד האזין לכך בחיוך, אמר, ברדתו מן החשמלית: "הייל מוסקבה — לפנים הייל היטלר!"

בזמן האחרון מנהלים שליטי גרמניה המזרחית תעמולה חזקה לאיחוד המדינה, מתוך תקווה שיעלה בידם להשתלט על המדינה כולה, או למנוע, לפחות, את הפיכת גרמניה המערבית לבסיס צבאי חזק נגד ברית-המועצות. גם גרמנים-מערביים רבים דוגלים בהפיכת גרמניה ל"אוסטריה שנייה", הקמת מדינה אחידה בפיקוח ארבעת הגדולים.

דרכי חיים

חינוך בן משטרה

על החול הרטוב, ליד מעון הילדים שעל שפת הים ביפו, ישב ילד קטן ושיחק. לאחר כמה שעות החליל בוכה — הוא היה רעב ורצה לאכול. אולם לא נראה איש בסביבה שיתן לו לאכול. עוברים ושבים שנוכחו במקום החלו מחפשים את הוריו הילד. לכל השאלות לשמו ולכתובתו השיב הילד בבכי. הוא היה רך מכדי להבין את שאלותיהם, וטרם הגיע לגיל הדיבור. אחד הנואפים לקח אותו ומסרו לוטרם התורן בתחנת המשטרה בע"מ: "מצאתי את הילד הזה עזוב על שפת הים", הודיע. "אולי תוכלו למצוא את הוריו."

אולם שום הודעה על ילד נעדר לא נתקבלה בתחנות המשטרה של תל-אביב או יפו, והשוטרים של תחנת ע"מ נאלצו לר- שום את הילד כעזוב. במקרים אלה נוהגים השוטרים לפנות למוסדות הסעד או למעונות ילדים לטפל בילדים העזובים עד אשר יוברר מצבם. השוטרים פנו למוסדות הללו, הר- דיעו להם על הילד, אך בכל מקום היתה התשובה אחת: "מצטערים, איננו יכולים לטפל בו."

הם פנו למעונות הילדים לברר אם לא נע- דר אחד מהילדים שלהם. הם לקחו את הת- נוק עמהם שמא יוכלו מוסדות אלה להותוו.

מרדכי, בובי, צינקין

גברים משופמים הסתדלו לשעשעו

אולם בסופו של יום מייגע נשארה המשטרה עם תינוק ביד מבלי ששמו או מוצאו יהיה ידוע להם. כך מצאה לאה צינקין, אשת הש- ר עזרא צינקין, את הילד יושב על שולחן היומנאי שעה שבאה לבקר את בעלה בתחנה. רחמייה נכמרו על התינוק העזוב ומראה הגב- רים המשופמים המשתדלים לשעשע אותו ומטפלים בו כאילו היה חפץ שביר עוררה בה השתתפות. היא הציעה לקחת את הילד אל ביתה ולטפל בו עד אשר ימצא לו סי- דור קבוע או עד אשר יופיעו הוריו.

"מעתה הוא בננו." הילד, בלונדי ובעל עינים כחולות, מלא מרץ, נראה כבן שנתיים לכל היותר. באחד המוסדות שאליו נלקח לשם זיהוי העניק לו משהו את השם מרדכי. אולם בבית משפחתו החדשה הוא עונה לשם החיבה "בובי". בדירה בת שני החדרים של משפחת צינקין בשיכון בחולון נכנס הילד חיש לאירה הביתית. לאה צינקין, שהיתה מורה בפולין, משם עלתה לפני 13 שנה, הקדישה את כל שעות היום לאורח החדש, מנסה לפענח את החידה הגדולה: מי הוא, מי היו הוריו, למה עזבוהו, האם עודם חיים?

הילד מסתובב בינתיים בבית מבלי שיחוש בכל שינוי. הוא צעיר מדי להבין את הטר- גיה הגדולה שהוא משחק בה תפקיד מר- כיו. לפי כמה מלים עבריות שנפלטו מפיו, מנחשת לאה צינקין כי חונך בבית ששם דברו עברית. התנהגותו ליד השולחן מניעה אותה לחשוב כי היה לפני כן במוסד או במעון. כאשר, למשל, ראה מברשת שנים בחדר האמבטיה לקח אותה והחל מצחצח את שיניו כאילו לימדוהו לעשות זאת. ילדי השכונה, הגדולים כולם ממנו בגיל,

עוסקת בשם עינים פוליטיים. אנשי השומר-הצעיר לא התיאשו, כנסו את מחלקתם לפעילות בנוער, הוציאו חוץ, שנש- לח לכל קיבוץ שיש בו כיתת המשך לבית- הספר העממי, לשלוח שני נציגים למליאת המועצה, לתמוך בהצטרפות לוועד-השלוח.

אלא שאותו חוור הגיע ביום חמישי לידו מרכו מפא"י, שהתקשר מיד עם מרכזי התנועה-המאוחדת וחבר הקבוצות, ואלה שלחו מברקים לכל בית-ספר וחברת נוער בתחומי חבר-הקבוצות לשלוח נציגים המועצה.

"תקוותך הפרטית, חבר!" הישיבה נפתחה בשירת התקווה שהשרתה רוח חגי- גית, שהופרעה מיד כאשר בנאום הברכה הזכיר אלכס מהשומר-הצעיר את תקווה שהמועצה תפעל למען עניין השלום. קריאת ביניים "זו תקוותך הפרטית, חבר!" עוררה תגובות סוערות משני הצדדים, שנמשכו זמן ממושך. הכל חשבו שהמועצה מתפוצצת, אולם כל צד חיכה שחברו יסתלק הראשון, עד שהתעייפו כולם מן הצעקות ושמעו את אלכס מתקן את עצמו: "אני מקווה שהשנה יהיו הלימודים סדירים וללא הפרעות, כי תהיה זו שנת שלום."

בין המדברים אחריו היה יעקב, בן חק- לאים טיפוסי, גבוה, רחב גרם וגדל בלוריה, מקבוצת נוה-איתן: "ישנו בארץ גוף החותר תחת בסיסה הכלכלי של המדינה, תחת רמת המוסר שלה, תחת יעודה הציני, בקיצור: חותר תחת קיומה של מדינתנו. (מתחזק צור-

דינות הערביות, העומדות כולן על רמה תע- שייתית נמוכה, מבטיחים עתיד גדול ליש- ראל כארץ יצוא. למרות מצב המלחמה עם המדינות הערביות, החליטו מפעלי פיליפס להקים בית-חרושת בישראל כדי לספק את הצריכה המקומית, תכננו להרחיב את הי- צור לצרכי יצוא במרוצת הזמן.

ראש צירית נתניה, עודד בר-עמי, שמג- רתו היא להפוך את נתניה לעיר תעשייתית מתקדמת בארץ, לא חסך טרחו ונסע פע- מים מספר להולנד כדי לשכנע את מנהלי פיליפס בכדאיות המשימה ובעיקר, שהפס- על צריך לקום דווקא בנתניה. מנהלי פ- ילפס לא עברו את כל החיכוכים במרכז ההשקעות, לא טעמו חבלי לידה במשרדים מנתניה והמפעל בישראל לתחיה. כמנהל המפעל בארץ נתמנה י. י. ס. הלקס שה- עביר הנה את אשתו ושני בניה.

הבנים מתרגלים יותר מהר כתיב העברי, שלא שמעו עליו מימייהם, מאביהם לתנאי הארץ. החמסינים, חוסר תזונה מתאימה אינם משיעיים בצורה מעודדת עליו וכן הוא מצטער על כך שלמרות, שמפעלי פ- ילפס בארץ מצויינים בכל המכוונות להג- ברת הייצור קיים בכל זאת מחסור בגורות חשמליות. הוא טוען אמנם שמשך תקופה ארוכה רעבה האוכלוסייה לגורות ועכשיו היא חוססת מיד את כל התוצרת, אבל נראה שהוא ופיליפס מאוכזבים קצת מצב המל- חמה עם ארצות השכנות. החלום לייצור 40 מיליון נורות לשנה עבור החוקים הער- ביים הוא רחוק מלהתגשם והרחבת הייצור לצרכי המקום אינה כדאית לפי שעה.

חינוך

מלחמה על השלום

"כאן לא הכנסת!" קרא נציג מתל-אביב לעבר אלכס מהשומר-הצעיר, ממושקף, צנום ומדולדולזרוע. "דבר לעניין, ולא בלשון פרלמנטרית!"

למשקוף מן הצד קשה היה לנחש אם 82 הנציגים מכל הארץ התאספו בימי ששי ושבת בבית החלוצות בתל-אביב כדי לקיים ישיבת כנסת או ישיבת מועצת תלמידים ארצית.

המועצה הקיימת רחוקה מרחק רב מן הארגון אותו יזמו בשעתו אנשי צופר. מפתח הייצוג (שני נציגים לכל בית-ספר) גרם לכך שבמועצה ישלטו נציגי בתי-ספר קטנים הממונים על ידי ההנהלות, או בהסתמך, שלא עשו שום דבר משך כל השנה שעברה, ועל אף מתינותם ניתק משרד החינוך את כל הקשרים אתם ולא ענה אפילו על מכתביהם.

לפני כחודש, לישיבה האחרונה של המו- כירות (גוף מסורבל, המורכב מ167 איש מכל רחבי הארץ המתאספים פעם בחדשיים) הגיע מכתב מוועד-השלום, המבקש את המו- רצה לעסוק בהחמת התלמידים על עצומת השלום. כמה חברי השומר-הצעיר וקומוניס- טים תמכו באותו מכתב, אבל הרוב החליט, בהסתמכו על תקנון, לענות שהמועצה אינה

העם

גרבי ניילון ועכברים רטובים

התחלת השבוע היתה חמה למדי. רוח חמסינית אכזרית הביאה עמה מועקה וא- דישות. האורח הממוצע שכב במיטתו עד הצהריים בימי החגים, צימצם גם בשאר הי- מים את עבודתו עד למינימום. ולפתע השתנה הכל. גשם טירטר ברחובות — לא כמה טיפות הססניות, אלא מטרות עזים, שזטפניים. בין לילה נגמר הקיץ. וב- שעות הערב הקרים ביצצו המעילים, העני- בות, גרבי-הניילון הראשונים.

בכפר העיפו חקלאים מבטים השמימה, ש- מ' חים בלבם, אך חוששים לבטא את שמחתם, מתוך פחד שתום שהדבר יזיק "למעלה" וי- ביא שוב בצורת איומה כבשנה שעברה. "לא רע", מלמלו, "אם זה ימשך..."

פחות שמחים היו עכברי-החיות הרטובים בקו-האש של המדינה: במעברות. שעה שהת- מטטו האוהלים הראשונים ועולים מרי-נפש מלשו למשרדים המוגנים, ניתנה האזהרה הראשונה: שוב לא הכין הישוב את עצמו, את לבו, למאמץ הגדול של התנדבות ואחזת- אחים אשר בלעדיו יהיו ימי התורף ימי סבל אימיים במחנות.

מנייות ירודות. גלי קור הראשונים לא ציננו את המרחב. להיפך, המדורה הגדולה של מהפכה מרחבית להטה שבעתיים. בהתלהבות גועשת סערו ההמונים במצרים, כשמלכם — עוד אתמול גר-שעשועים שמנמן בעיני העולם ונתניו — נטל על עצמו את התואר המפואר, "מלך מצרים וסודאן". ובקצה השני של המרחב, באיראן, האוינו קנאים לדברי מנהיגם התשוש, שדחה בין התקפות-חולשה גופניות את הביעות המוסר הבינלאומי העל- יין.

מעולם לא היו מניות המערב כה ירודות בשוקים הערשיים של קאהיר ומשק, עזה ושכם מאשר באמצע חודש אוקטובר 1951 — בדיוק 9 שנים אחרי שהידוהו תותחי מונט- גומרי מעל לשדות המוקשים של אל-על-אמיין.

ארבעים מיליון נורות

י. י. ס. הלקס הוא הולנדי טיפוסי המ- דבר אנגלית, צרפתית, גרמנית ואיטלקית ר- הוטה (עברית לומדים בני בחיפה — הוא מספר) ומתאקלם בקושי בישראל. מוכן לזמן הוא נוטע לרגלי עסקיו לארץ מולדתו וכששאלו אותו מה היה הרושם העז ביותר כשאחר כמה חודשי שהות בישראל בא להג, בירת הולנד, ענה בפשטות: הסטיק. כש- שהומין שלושה סטיקים זה אחר זה, אמר המלצר: "זה בוהאי בא מישראל".

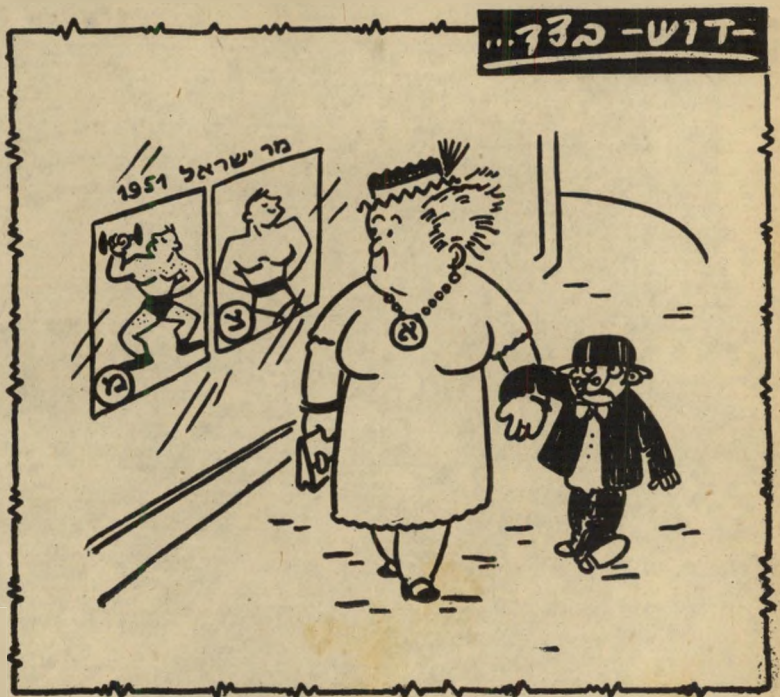
מיד לאחר סיום המנדט הבריטי בשנת 1948, החליטו מפעלי פיליפס ההולנדיים ל- הקים בית חרושת לגורות בישראל. הנימו- קים היו: ישראל דומה להולנד בזה, שאין בה מקום רב לחקלאות והתנאים מאלצים אותה לפנות לתעשייה. בישראל אין המרי גלם כבהולנד שהקימה בכל זאת תעשיות בעלות שם עולמי. מצבה הגיאוגרפי של ישראל על חוף הים התיכון, ושכנותיה המ-

למחרת פסלה ועדת הבקורת את חברותו של יעקב במועצה, שכן החבר שבקבוצתו אין בכלל בית-ספר ונעריה לומדים בבית- הספר הסמוך שבגבע.

אותו ערב הוגשה לנשיאות דרישה חתומה בידי 31 צירים התובעת להעלות על סדר היום את עניין השלום. הנציגים הבלתי מפלגתיים נתפזרו מבולבלים, שני המתנות — מלאי תקוות.

למחרת התכנסו ששת חברי ועדת הבקורת והחליטו, למרות מחאותיהם של שני החברים מהשומר-הצעיר שאין להעלות במועצה את שאלת ההצטרפות לוועד-השלום, שהיא ענין פוליטי. גם במליאת המועצה היה השומר- הצעיר במיעוט, כי בגלל בלבול בלתי מובן לא הופיעו במקום הנציגים הקומוניסטים המעטים (מכמה בתי-ספר ערב) שיכלו להכ- ריע את הכף שמאלה. אחר הצהריים עוד ניסה השומר-הצעיר נסיון גואש אחרון לה- עלות הצעת פשרה, להרשות לכל מועצת בית-ספר להחליט עצמאית בענין עצומת השלום, אך גם הפעם נכשל.

בתוך כל המהומה לא שם איש לב לקומץ נציגי בתי-הספר הגדולים מן הערים הגדולות (המייצגים, למעשה, יותר ממחצית מספר התלמידים) שהתכוננו לדרוש עריכת תכנית למודים חדשה ופעולות ממשיות של המו- רצה תוטבת התלמידיים.

תינוקות וצעצועים. אולם השתלטותו של בן-בית צינקין חסר-הילדים היתה מוחלטת עוד יותר מאשר השתלטותו על לבות השכני-נים. הוא ילד כל כך נחמד וחי, מספרת לאה צינקין, שעתה קשה לי לחשוב כי

הנעלים הלבנים על שפת ימה של שותה הגדולה רמה, המצאית בית הילדים, שבשבת אחת מ' שמונת בתי הקפה

אלברט בריטון, שומר זרי נצחון לא הוכנס

אצטרך להיפרד ממנו. אמנם, אם יופיעו הריו, לא תהיה לי כל ברירה אלא להחזירו אליהם, אבל כבר גמור ומנוי אתי שלא ילך למוסד ציבורי. מעתה הוא יהיה בנוני."

לא רק בקבוקי יין

אחר הצות, אור ליום 13.5.48, בכנסיה הארמנית בעיר העתיקה, קרוב לרובע היהודי, הוציא האלחוטאי של היחידה הבריטית האח' רונה במקום בקבוק יין אדום והציע לגימה גם לסרגנט בתפקיד, שהתחיל להתעניין למ' קורה אולם השתתק חש כשאיש הקשר הזכיר לו כי עליו לבחור אם לשאול או לשתות. לכן כשהסרגנט ראה את אותו אלחוטאי קופץ מחלון בשעה 5.30 לפנות בוקר מצידי ברובה וקצת יותר החמושת מהרגיל, לא היה ספק בלבו כי הבחור הולך להביא עוד יין. במקום להעמידו למשפט על עזיבת המחנה ללא רשות קרק הוא בעינו, איחל לו הצלחה וביקשו לחזור תוך עשרה רגעים.

יש חשש כי הסרגנט מחכה עד היום ליין, כי אותו אלחוטאי, אלברט בריטון, עבר אותו בוקר לקחי ההגנה בעיר העתיקה, אתם עמד בקשרים כבר מקודם ולא רק על מנת לקבל בקבוקי יין.

כשנפלה העיר העתיקה נלקח בשבי הלגיון יחד עם חבריו היהודיים. סירב, למרות איז' מיהם והבטחותיהם של הקצינים והחיילים הבריטיים שלחמו בצד השני, לעזוב את חב' ריו ועמד בתוקף על זכותו לעבור אתם למחנה השבויים.

בחזרו מהשבי, מצא, כדוגמת רבים מחבריו היהודיים, כי לא הוכנו לו זרי נצחון. להיפך: גילה כי בריטים אחרים שאף הם ערקו ועברו לצד הישראליים ולא המשיכו להלחם, יושבים בגיבויים רבים, לא כדוגמתו. אלברט לא התיאש: נחמתו כי לוא היה נשאר בצבא הבריטי והיה משתחרר במולדתו היה נתקל באותן אכזבות.

רגיל לחיי צבא מזה שנים מצא התעסקות דומה. התגייס לשורות המשטרה הישראלית בה הוא משרת כיום. אך כיון שגם לחייל בריטי לשעבר לא מבלמים יותר במשטרה, מצא את עצמו במצב ביש כשהכיר לפני שנה וחצי בחורה יהודיה, אותה רצה לשאת לאשה. ללא היסוסים רבים כתב מכתב לאשת הנשיא, ויהה וייצמן, ביקש עזרה יוצאת מן הכלל למקרה יוצא מן הכלל. כעבור זמן קצר הגיעה ידיעה לפנות לבנק ולקבל 200 לירות. ההפתעה הראשונה, כשר חשב שזאת מתנה, לא ארכה ימים. נחבר לו כי זו הלוואה, עליה יש להחזיר שבע לירות לחודש. גם זו לטובה, אמר אלברט.

לצאת שואף הוא לשני דברים: דיור בכדי לזכות עם אשתו מהחודר (קרא: מחסן) הקטן בו הוא גר במאה שערים ושנית: הזדמנות לראות את הוריו בנורתהאוסטון, אנגליה. אולם חוקת הצבא הבריטי קשה. אלברט יודע כי בדרכו על אדמת אנגליה ייאסר כעריק.

בית-הכלא של יפו שנבנה עוד בימי התור-כים. בבתי קפה אלה מבקרים כל מיני טיפוסים. יש מהם שהספיקו להיות יודים טריים של המשטרה — מרוב ביקורים בבית הסוהר ובתחנות-מעצר. ישנם אחרים הב' אים ליפו כדי לראות במו עיניהם את ה' עולם התחתון האקזוטי שכה הרבו לספר עליו.

ביום רביעי, לפני שבוע, סגר בעל בית הקפה באר-שבע את המקום והלך לביתו. למחרת, כאשר פתח את חנותו בבוקר הר' גיש שחסיים לו כמה דברים, ביניהם בקבוקי קוניאק וליקרים, עשר וחצי לירות שהיו

צאה: בוגאנים הם המזג הרדניש את סיר רובו על ידי כמה חבטות הגונות באזני ה' שוטר ובראשו. מתוך מכונית שיטור ש' עברה במקום קפצו שני שוטרים לעזרת חברים המתקף, הכניסו את המתקפי למכונית.

בתחנת המשטרה נפתחו נגד העצור שני תיקים: אחד עבור פריצה לבית הקפה באר-שבע והשני בגלל תקיפת שוטר במילוי תפקידו. הנעליים וטביעות האצבעות שנל' קחו במקום הפשע נשלחו לבדיקה לברר באופן מוחלט אם אמנם בוגאנים הוא אשר ביצע את הפריצה. כעבור יומיים הגיעה התשובה: אין שום הוכחות המעידות על כך.

אולם בזה לא נגמרה הפרשה. התיק השני שהובא בפני בית-המשפט המחוזי זיכה את בוגאנים בשלושה חודשי מאסר.

משפט

„אזכרחים לחתן אותנו“

לודעת אנשים שראוהו במסדרון בית המש' פט הוא כבן ארבעים. לדברי כתב האשמה בו האשימו אותו היא בת 14 וארבעה חד' שים. בין אפריל ומאי 1951 — נאמר בכתב האשמה שהוגש נגדו — בעל דוד עבוד לוי, שלא כחוקי, את הילדה (בכתב האשמה כתוב גם השם) בת ה-14 ו-4 החדשים. השכנים אומרים כי הדברים משונים בעי' ניהם. שילדה בת 14 תתאהב ב„זקן“ כזה. היא הכירה אותו לפני שנה. לפני חמשה חודשים חרשים החליטו להתחתן. אמה ידעה שהיא מטיילת עמו והסכימה. כך היא עצמה אומרת. הם ניסו גם לפנות לרבנות ולהתחתן — אולם שם לא רצו. „אם תכניסו בהריון. מוכרחים לחתן אותי. ככה — את צעירה“ — אמרו הרבנים במשרד הרבנות. היא אמרה לו כי אם יעזוב אותה תשתגע ותאבד עצמה לדעת. איננה רוצה לחזור לבית הוריה. באחד הימים היא באה לחדרו. דיברו על העתיד. אמה היא: ברבנות לא רוצים ככה לחתן לנו קידושין. אמת הוא: נחכה עד שת' היי בורגה. אמרה היא: לא. אם אתה „תקל“ קל אותי“ שלא אהיה בחורה, הם יהיו מוכ'.

מיטו סקיפה, אלנה דאנוה הרבנים לא פעלו

במגירת הקופה הפרוצה. המשטרה שנקראה למקום בדקה את סימני הפריצה, שייירי א' רוחה דשנה שהפורצים הכינו לעצמם במס' עדה המזרחית, קבעה שפורצים אלה נכנסו דרך החצר האחורית, טיפסו על קיר וקפצו לתוך המטבח. על הקיר נמצאו סימני סריטה, כאילו של נעלים. אותה שעה עמד שוטר ליד סנדלריה קטנה לא רחוק מן המסעדה. הוא דיבר עם הסנדלר על הא ועל דא. התלוצץ עם אחד מלקוחותיה, עמרם בוגאנים, עולה מצפון אפריקה שהיה ידוע למשטרה זה מזמן. ה' שוטר שם לב לכך שבוגאנים מוסר זוג נע' לים לסנדלר לתינוק ומקבל חזרה זוג אחר. הדבר שעניין את השוטר באופן מיוחד היו כמה סימנים לבנים על סוליית הנעליים ה' ניתנים לתיקון.

השוטר עזב את הסנדלריה, נכנס לבית הקפה באר-שבע לשתות כוס גוזו. שם סופר לו על הפריצה שארעה בלילה. כאשר בעל הבית הראה לו את הסימנים שהפורצים הש' אירו על הקיר, עולה במחוז של השוטר רעיון בוק. הוא רץ התוצה אל הסנדלריה, לקח את הנעלים וחזר למקום הפשע להשוות את הסימנים על הקיר עם הצבע שעל ה'

הארץ

יחס עתונאי
בעניין זה אין על המבקשים להתייבצ במערכת, אלא להתאכזר בסבלנות עד שיוז' מנו להופיע במשרדנו (קולנוע).

הכרח לא יגונה
האשה היתה איש במוחה, כי נאלצה לע' שות זאת מאחר שנמאסו לה חייה (הבוקר). צפורה ואורה, צה"ל

ייעקב חסון, ירושלים

האוטר בעילת נשים למטה מגיל 15.

העוברים ושבים ברחוב אלנבי, תל-אביב, הפנו את ראשיהם כשראו את שתי הצעיר' רות היפות עוברות מחלון ראותה לחלון ראותה, מפליטות קריאות התלהבות באיטל' קית מתנגנת, כשגבר קשיש יותר בעל מכ' נסיים לבנות וחיוך סלחני שומר עליהן. היה נדמה שהם עולים חדשים. אולם באותו ערב ידעו רבים מי הם הזרים. אותה שעה עמדו על הבמה של קולנוע רמה טיטו סקי' פה ואלנה דאנוה כששאגות „בראבו“, הר' גילות יותר באיטליה מאשר בישראל, מר' עידות את האויר. בחזרו לחדרו במלון פארק הוציא טיטו סקיפה רשימה מכיסו, הוסיף לשורת הארוכה של שמות ארצות שם חדש: ישראל.

אין כמעט ארץ בעולם בה לא בקר טיטו סקיפה מאו הופיע בן ה-22, בן דור ואחי שופט, בפעם הראשונה על הבמה לפני כמ' עט 40 שנה. חסרות ברשימה: רוסיה, סין, יפאן. פעמיים היה צריך להופיע ברוסיה, ופעמיים נכנסה רוסיה למלחמה ימים מע' טים אחר שהרוסים חתמו על החווה עמו — פעם ב-1914, פעם שניה ב-1941. מחייך סקיפה: איני לוקה באמונות טפלות, אבל אפתח לחתום חוזה שלישי עם הרוסים פן יגרום הדבר למלחמת-עולם שלישית. „החזיקין ארתו“ הומר, הדומה מעט לנחום גרדי והמחבר מוסיקה בשעות הפנאי (בין השאר: תפילות קאטוליות) חלם לעלות על הבמה כמעט מאז למד לדבר, לאמר אבא ואמא. בן שבע שר במקהלת נערים באו' פירה של עיר מולדתו לציה שבצ'קוב המג' האיטלקי. אולם הקאריירה שלו לא היתה תמיד סוגה שושנים. בין הרגעים הפחות נעימים: כשהופיע בשנת 1919 בטוסקה והתכונן, במערכה האחרונה, ליהרג, לא פעל אף אחד מרובי-הבמה של כיתת-האש. מ' שלא נשמע עזב קול יריה צנח בכל זאת ארצה, לקול צחוק קהל.

אותה שנה הופיע „בפונטה-קארלו עם הבריטון הצרפתי מגנה, כשזה הוחלף פת' אום עלידי באסטיני הגדול (שמת כעבור זמן קצר). כשכונס לשיא ההתלהבות ב' טוסקה לחש באסטיני לשכניו על הבמה: „החזיקו אותי! אני סוחד ממנו!“

זכרון רומנטי יותר: ב-1917 קיבל סקי' פה מכתב מאשה אלמונית, שחתמה בשם „יולאליה“, ביקשה אותו להיפגש עמה במ' קום מסוים. סקיפה הצעיר הופיע, כמובן, בשעה הנכונה — ומצא שהמקום הוא בבית' הקברות. כשלא הופיע איש, התכונן ללכת — כשראה לפתע מרכבה מפוארת מתקרבת. כשנעצרה, ירד המשרת, פתח את הדלת ומ' תוכה יצאה גברת קטנת-קומה, לבושה שחור' רין, כשצעף שחור עבה מגיע מראשה עד הקרקע.

„מה העיון להיפגש בבית הקברות?“ שאל סקיפה. אך הגברת הסבירה שהיא רר' מנטיה, ביקשה אותו לנשקה. כשניסה לה' רים את הצעף התנגדה. הוא נשק אותה מבדע לצעף, מבלי לראות את פניה היא נמלטה מידיו, התרחקה במרכבה. עד היום אין לסקיפה מושג מי היתה.

ההרונה צחקת. שונה היתה פני' שתו עם דיאנה, שנישאה לו לאשה (השניה) לפני שש שנים. דיאנה היפהפיה, בת ה-27, המלחה אותו בישראל, שיחקה בסרט באותו אולפן שהסריט את אחד מסרטיו של סקיפה (מסחורי ונציה), כעבור ימים מעטים התחתנו. בנם, טיטינו (טיטו הקטן), מת' כונן לקאריירה של זמר, אף כי אינו אלא בן חמש. לא מכבר, במסיבה לכבודו אביו בבארי, התקרב לרקמול והכריז: „אני א' שיר לכב את השיר אנה-א'אנמה, למרות שאבי נמצא כאן.“

אולם ההכנות לנישואיה של אלנה דנוה, שותפתו במסע הנוכחי, ארכו יותר זמן. אלנה, שהיא כיום בת 25, התאהבה לפני שש שנים בחייל משוחרר, יליד יוגוסלביה, שעסק במסחר. בגלל הזמנים הקשים אחר המלחמה חזר הנשואין מטעם לפעם, עד שנישאו לפני כמה חודשים — אחר תקופת-ארוסין של שש שנים.

אלנה, בת פירנצה בעלת עיניים תומות' ירקרקות ואף המזוקר כלפי מעלה, עלתה על הבמה בהיותה בת 21. יומה הקשה ביותר היה כשהופיע בריגולטו. היא חזרה על תמונת התירגה היטב מראש עם שותפה, שביקש שתבוא לקראתו בהתרגשות במ' קום שליו לקדחה ולהרגה. אולם על הבמה קרא אסון: מעוצמת ההתרגשות נמלו שני' הם על הארץ, לשמחת הקהל.

• בפעם השניה. בפעם הראשונה שרו יחד בפיליפס, ארצות-הברית.

פעם קראו על פרטים נוספים, על הרכב החברה ה
את המפעל: קבוצת נכי מלחמה ובעל הון אמריקאי
את כל הציוד הדרוש.

סיפור מענין אודות משלוח ציוד זה הוא כי בעת העמ
הארגונים הגדולים על אניה בנמל ניו-יורק שמו הסבילים
לכתובות: "מיועד לנכים מצבא-ההגנה-לישראל". התק
עוד היתה תקופת הערצה ללוחמי ישראל והתלהבות ל
הדימוקרטיה הצעירה. עיני הסבילים זלגו דמעות בעת הטע
ואף הנוכחים החלו בוכים.

אולם התחלה בכיינית זו של ציוד, אשר כל כונתו לב
ולשעשע, לא הפריעה. 14 חודש לאחר שהוחל בבניה, נפ
מגרש השעשועים לקהל. על שטח גדול, שהיה לפני
מזבלה, הונשאו עתה דוכנים ומבנים משונים, טובלים בש
צבעים, רשת רמקולים שידרה מנגינות ללא הרף. לרבים
הקהל שבאו לבקר היו זכורים היטב מקומות דומים מה
לארץ. אולם למרבית המבקרים — ובעיקר לצעירים — ה
זה פלא.

שם המקום הלך לפניו ואנשים באו מכל קצוות הא
לבקר בו. כעבור זמן מה אף קנה לו חוג מבקרים קבוע
שהפכו למכרים טובים של חבר העובדים. פעם לשבוע, למע
מופיעה ליד השער קבוצה של נזירות. הן באות ישר ממג
בנצרת לחנות ולטעום מפלאי העולם החיצוני. מבלי שמבט
יסורו ימינה או שמאלה הן ניגשות למבנה המרכזי
הסוסים החשמליים.

מבקרים אחרים אשר עליהם מדברים הסדרנים עד עכ
היו קבוצה של עולים חבנים. הם נכנסו לאולם הצחוק א
בו עומדות כמה מראות עקומות. למראה הדמויות המבהיק
שהזקרו לפנייהם קמה צעקה גדולה: "זהו בית שדיים
וכאשר ניסו הסדרנים לשכנעם כי אין זה אלא חוק פיוני פש

אנישאר לנחשת

החכמה היא להתנגש. תאורת הצייד נתעוררה ברינה, שבאה
לטעום מכל הנמצא בלונה-פארק. היא אוזחת בהגה המכונית הקטנה
(למעלה) ורק מתרגזת שאי-אפשר להגביר את המהירות. כי ככל
שהמהירות גדולה יותר, ההתנגשות עם המכונית השניה חזקה יותר.
והרי כל החכמה היא להתנגש עם המכוניות האחרות הדוהרות מסביב
למיגרש ולאץ אותן להתקע לשולי המיגרש, לרדת מהמכונית, לתת
דחיפה חדשה. למטה (משמאל) נהנים המבקרים מקונדס אחר. יושבים
על כסא, הפטפון מנגן, הקרוסלה מתחילה להסתובב והידד! עפים
באוויר. זה הרבה יותר פשוט מאשר לטוס באירון.

כולם דוהרים. מפני סוסים כאלה אין
מה לחשוש. מעולם לא יבעטו, דוהרים
בשקט, מתרוממים ויורדים בקצב שוטף,
מתחילים ועוצרים לפי המוסיקה. כאן כל
אדם הוא פרש מעולה; נוסח המערב
הפרוע או הנינטמן האנגלי — כי
דומיון היפה עליו. אולם לא נכונה בהח'
לט השמועה כי כאן למדו השוטרים של
משטרת התנועה את מקצוע הרכיבה.

מ
הא
וא
את
מה
זמן
גוף
את
אר

מצב רוח על הגובה. מבטם של שני הגב-רים אינו מכוון לנקודה שהקורא עלול לחשוב. הם עומדים ליד מכשיר מיוחד אשר לפיו יכולים הם למדוד את כוחם. מנחיתים מכה בפטיש בכל הכוח ותחת המכה מתרומם סימן המראה על לוח ארוך את כוח שריריו של המכה. לכל שה סימן עולה יותר, רב יותר כוחו של המכה. לאנשים בעלי עודף מרץ, שאינם רוצים להסתבך בתגרות ידיים ובצרות עם המשטרה, אך זקוקים בכל זאת לאפשרות להנחית כמה מכות הגונות, זהו מיתקן חשוב מאד. כמו כן הוא חשוב לבי-חורים צעירים, בעלי שרירים, החפצים לעשות רושם על צעירות מעריצות כוח. ואשר לעלמה מימי, רוח השובבות המיוחדת של המקום השתררה אף עליה ולא יכלה לעמוד בפני הקריאה של מוט הדגל הגבוה. היא החליטה לטפס לרומן אך כוחה תש בגובה של שני מטרים.

מה אני, כלב? הזוג החליט לטייל במכונית הקטנה. זהו טיול הרה סכנת-התנגשויות אך לכלב יש דם. הוא לא מפחד. בסך הכל: מיתקן מצויין לפורקן היצר של נהגים דורסניים במדים ובלא מדים, בלי כל סכנת נפשות. לוא היו מסתפקים בזה לא היתה עבודה לבתי המשפט.

אמא! אני מפליגה. לא לחינם נקרא גן השעשועים "גן-עדן הילדים" בכל רחבי העולם. כאן יכולים התינוקות להראות אם יש להם כשרון ימי כלשהי, וקציני חיל הים יכולים כאן לנחש את עתיד חילם.

וכי אין מה להיבהל מפני המראות סירבו החבנים להאמין. הם עמדו לפני המראות ולא רצו לעזוב את החדר עד אשר לא יצאו קודם השדים. כאשר לבסוף עזבו את החדר מבלי לראות את השדים חשדו שמיהו רימה אותם. אפשר להשתגע במקום הזה, הם קבלו.

לאט לאט התפתחה רשת השעשועים, נוספו קרוסלות לילדים ולמבוגרים ולבסוף גם גלגל ענק עם מושבים זוגיים. ולא פעם אפשר לראות הורים שהביאו את בנם הקטן לרכב על סוס או להפליג בסירה קטנה, נאחזים אף הם באוירת המקום ובאמתלה לשמור על הילד בשעשועיו מצטרפים אליו.

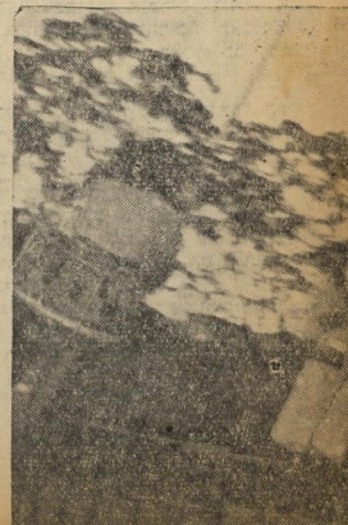
ולא פעם קורה שאיך שהוא מתחלפות היוצרות, הילד עומד מן הצד, ואילו הוריו משתוללים על הסוסים, מסתובבים על גלגל הענק או מתזיזים מים איש על רעהו. כדברי אחד הסדרנים: "פה כולם ילדים. רק הגיל שונה..."

בפינה אחרת אפשר לראות בחורים חסונים, עם שרוולים מופשלים המנסים את כוחם בכל מיני המצאות: ידית לחיצה, כריחבטה, פטיש כוח. ולא תמיד הבחור הנראה חזק ביותר הוא המשיג את מספר הנקודות הרב ביותר.

נמצא גם שימוש מקובל יותר לנוחיות הלונה-פרק. כאשר במוצאי-שבת מלאים כל בתי-הקפה והקברטים בעיר, אצות קבוצות קבוצות של בחורים ובחורות לבית הקפה של גן-השעשועים אשר בו אפשר גם לרקוד לצלילי התזמורת.

אולם למעשה כל הבאים לשם נמשכים עליידי אותה המטרה: לעשות קצת שמה, לצחוק, לקפוץ, קצת להשתגע. שמה, לצחוק, לקפוץ. קצת להשתגע.

לכל. נקודת המשיכה לבחורים היא הגדול עם המתקנים למישחקי מזל. לבחורות זהו הארגז הגדול המנחש מזל. בעד כמה פרוטות אפשר לדעת פן העתיד, אם את אוהבת מלפפונים או או בחורים מפולפלים. ובכלל, הגול-זל כך סימפטי! פרט חשוב: אף אם שואל את הגולגולת אינו טיפש, פחדן או פיר רע. כאן כולם אמיצים ונבונים.

כדורגל מלבד דולרים, שחקנים

לאחר הסקוטים בתאורם של האמריקני ג'ים, הכריז נשיא ההתאחדות לכדורגל בישראל, ראל, חיים גלובינסקי, כנראה שתצא מהדור זה שניה של משחקי דנדי בארץ, הודיע יעקב רובינשטיין, האחראי לכדורגל של מרכז פועל. המודעות באוטובוסים, בבתי הקולנוע וברחובות בשרו על הופעות בכורה של כדורגלנים מארצות-הברית בפעם הראשונה בישראל.

לא ברגע האחרון. כנראה שהסקוטים, וכל קבוצה בעלת שם בינלאומי, רצויים וא-הודים על הקהל הישראלי, הניגים, בתלבושת צבעונית, החליטו לבוא לישראל לאחר שמנהל הקבוצות הנועד בארצות-הברית, התייחס לים שאם היהודים בארצות-הברית תומכים ועוזרים למדינה בדולרים, הרי אין שום סיבה שהם לא יעזרו גם בשחקני כדורגל. ארנו שורץ אמר ועשה. הוא כינס כוכבים בניו-יורק ובפילדלפיה והכניס למחנה אמונים (לא בר-גב) האחרון כמו שעושים, כרגיל, בישראל. הקבוצה האמריקנית החליטה שחקנים מהאמריקן סוקר ליג, מפילדלפיה וסנוול, מהכח בניו-יורק, מניו-יורק אמריקנס ורני סקוטס בניו-יורק, מכילה כמה שחקנים שיצגו את הנבחרת הלאומית האמריקנית שגברה על נבחרת אנגליה (0:1) באליפות העולם בריו-דה-ז'אנרו, בירת ברזיל. בקבוצה נמצאים שלושה יהודים ומרבית שחקניה הם חובביים.

המגרשים לא רומים. הציר האמריקני, מונט דיוויס, נתכבד בבעיטת הפתיחה למשחק הראשון שנערך באיצטד הרמת-גני המדווא-תומורות ופרחים סימנו את הופעת הבכורה של האמריקנים. הקבוצה היריבה למשחק הראשון היתה קבוצת הפועל תל-אביב שלמדה הלאומית מהו הכדורגל הקל-סי באנגליה. לאחר המשחק הראשון ינדו השחקנים והקהל למגרש הפועל ביפו. אין המגרש היפואי דומה למגרש הרמת-גני, אך העבודה הרבה שהושקעה בו והיציעים ליש-בה שנבנו שם יקלו על עבודת המשטרה בשמירת הסדר במשחק השני של האמריקנים נגד אלופת הליגה בישראל — מכבי תל-אביב. נראה שלמרות הסכסוכים בין הקבוצות הרי למשחקים בינלאומיים, מתוך חוסר משחקים סדירים במסגרת הליגה והגביע, מסכימות הקבוצות הישראליות להופיע. משחק הפרדה של האורחים מהעולם החדש ייערך יומיים לאחר משחקם השני על מגרש הפועל ביפו. הפעם יתמודדו חברי הנבחרת האמריקנית עם נבחרת הפועל.

הניקים הגיו

כאשר ניגש מישהו לברר משהו אצל האמריקנים, שנחתו ביום הששי בשדה התעופה בלוד, יצא נדהם, הם בלופרים עצומים — רץ. "אי אפשר לדעת אצלם שום דבר." **המדינה ענייה.** אותו מעריץ כדורגל נרתע מכיון שהם חושבים שהם יודעים את הכל. שום דבר אינו נסתר מהם. "אחרי הכל אנו מחזיקים את מדינת ישראל הקטנה, טען ניגש. הם בקיאים ביחסי הכוחות בין מפא"י והציונים הכלליים. הם מכירים את שיטת הכדורגל בארץ. הם יודעים שהמדינה ענייה ואינה יכולה להחזיק בקבוצות כדורגל מקצועיות.

"הכל הם יודעים", אמר מקבל הפנים זלמן קליטו, "אך כדורגל כנראה שהם יודעים לשחק". האם התאמתם לפני שבאתם הנה, ושאלו שאלו איננו היהודי הניקי, לא נגענו אפילו בכדור — היתה התשובה המידית. אך בעת שגינו דקר, היהודי השני, התכונן לעלות על האוטו, ושאלה מיד אותה השאלה. התשובה לא אחרת לבוא: "ערכנו סדרת אמונים כזאת כאילו שאנו עומדים לנסוע לאליפות העולם בריו-דה-ז'אנרו ולא לארץ ישראל."

צרת החמסין. 40 שעות הטיסה מארצות-הברית לישראל השפיעו על האמריקנים המהורים לועסי המסטיק מסורתית. היהודים בקבוצה (שלושה במספר) שמחו ביותר לקראת ההודמנות לבקר קצת קרובים ומכרים. הכדורגלנים המקצועיים שנבחרת, אול-סטר הפליטו: "אם יש כריסס נסיעה לישראל — למה לא?" חלק מהשחקנים זכרו עדיין את קבוצת הפועל בארצות-הברית והדבר עורר בהם תקוות. "הצרה העיקרית היא החמסין" — הודה ראש המשלחת יוסף פלומנהאפט. אך הפחד עבר כאשר מזג האוויר הפך להיות גשום וסגרירי.

כירה כדורגלנית. החמסין שעבר שמח את האמריקנים אך הכניס במבוכה את מרכז

הפועל שהשקיע את המאמצים להביא את הקבוצה מחוץ לארץ. הקהל הישראלי מפונק במקצת וכאשר מביאים לו קבוצה מארצות-הברית על כוכבים בינלאומיים ושחקנים מקצועיים הריהו רוצה גם שמש זורחת. התחבורה סודרה והרכבת הישראלית הביאה את הקהל לאיצטד הרמת-גני, אך זה לא הכל. "חבל שהקהל לא יוכל להנות ממשוה טוב", התאונן חיים גלובינסקי, הרוח החיה בכדורגל בה פועל. לעומתו טען ראובן שפר, העוסק בייצור כירה בארצות-הברית אך אוהב מושבע של הכדורגל, שכוחות המסע היא להדק את הקשרים הספורטיביים בין ארצות-הברית וישראל.

עבודת נהגים. שני המשחקים הנוספים של הקבוצה יהיו: בשבת הקרובה נגד קבוצת מכבי תל-אביב על המגרש של הפועל ביפו ומשחק פרידה נגד נבחרת הפועל על אותו המגרש. קבוצת הכדורגל של אגד הצי-עה למביאי הקבוצה הצעה מקורית: נבחרת אגד תשחק נגד האמריקאים ללא תשלום, רק יום עבודה של הנגים.

בין השאר: שטר עצמי

ההתאחדות לכדורגל בישראל שיטת מש"ל. כל תחילת שנה היא מכנסת מסיבת עיתונאים ומכריזה על עונה סדירה בכדורגל. גם השנה לא נפקדה המסיבה ונשמעו הרצאות על חשיבות הכדורגל ועל משחקים קבועים בגשם ובקור.

סנסציה במגרש. אכן: משחקי הליגה השנה נפתחו בגשם וקור, אך למרות הכל הם נערכו. הקהל בא למגרשים על אף הבוץ והוא לא התאכזב. באיצטד התל-אביבי נפלה סנסציה כאשר אלופי הליגה מהשנה הקודמת עלו בכטחה על המגרש: קבוצת מכבי תל-אביב, שהפכה בעת האחרונה ספק של שחקנים לקבוצות היוצאות לחוץ-לארץ, התייצבה לעומת אותה מרחובות. הרחובות לא ויתרו ועמדו יפה. למרות התצאה המוקדמת של 0:2 לזכות התל-אביביים ומשחק הרחובותים בעשרה שחקנים בלבד, הם השגו את התוצאה 2:2. שער אחד של מכבי תל-אביב הושג בסיועו של המגן הרחובותי — שער עצמי.

אבא שמעון לזרוביץ אשה שתסכים

גם זה יעבור. ההתרוצצות בין שח"קני הכדורגל בישראל הפכה בעת האחרונה לריצה מרתונית. שמועה אחת סיפרה שמשחקים עבר למכבי תל-אביב, אך לאחר חר-שיים הוא הצטרף למסע הפועל פתחתקה באירופה. אלי פוקס מתאמן במכבי ומיד לאחר-כך מספרים שהוא ישחק כסטופר (רץ מרכזי בולס) בפועל. יצחק שניאור ממכבי עזב את ביתר אך לא עברו אלא חודשים מספר ונראה שהוא חוזר לביתר. השחקן הפורלי יצחק (דולה) שניגיק משמש בכל תפקיד בקבוצתו, ביתר תל-אביב, אך פתאום נודע שהוא עזב את ביתר ועובר להפועל. לא חולף שבוע והשחקנים של ביתר תל-אביב בקפה לניצור מודיעים שהוא ישחק דר-קא במכבי. שחקני הפועל בקפה בני-יהודה

שני משחקי הפועל פתחתקה בצרפת נסתיימו בהפתעה: הפסד לקבוצה החלשה של "סטאד פרנטייה" (3:0) ותיקו עם מחזיקת הגביע הצרפתי 1950, "סטרסבורג" (1:1).

מכרזים שהוא לא יעזוב את ביתר אך בינתיים הסתכן, כנראה, סכסוך קטן. גם זה יעבור — טוענים אהדי הכדורגל — אם אין משחקים הרי הכל צולע."

הזקן החדש על המגרש

שמעון לזרוביץ נולד להוריו, שהיגרו מרוסיה, בעיר הגרמנית טרסטן. בן 12 החל עוסק בספורט, כחר בכדורגל. הוא התבלט במשחקו, עסק גם באתלטיקה קלה. זמניו לא היו טובים במיוחד (ריצה 400 מטר — 58.0 שניות, קפיצה למרחק — 5.57 מטר, זריקת דיסקוס — 28 מטר) אך הם בנו את גופו המוצק של הכדורגלן. בגיל 15 וחצי השתתף בקבוצה א' של טרסטסיה וזכה בהישגים ניכרים.

בהיותו בן 20 עבר אביו, סוחר טבק, לבירה, ברלין, ושמעון שלא אהב את הטבק, למרות שכיום הוא מעשן בלי הרף, החליט ללמוד פקידות. מלבד הלימודים היה גם חבר מועדון כדורגל ידוע — פ. ס. הרטר 92. במשחקיו הראשונים הופיע כלזרוביץ א', להבדילו מאחיו שהיה שחקן ידוע וכונה ליד רוביץ ב'. תפקידו הראשון היה של קיצוני ימני, אך לבסוף שיחק בנבחרת ברלין בכל התפקידים מלבד זה של שוער.

שיכרו את הרגליים. שיטת המשחק של הכדורגל באותם ימים לא היתה מסובכת כהיום. הכדור היה נמסר במהירות ובדייקנות משחקן אחד לרעהו במטרה לכבוש שוערים. השחקנים לא הקפידו להציג משחק מושלם ויפה. שמעון, שהצטיין ביותר כרץ מרכזי, עבר ב-1928 לקבוצה היהודית של הכוח בריכובא כקאמן. אך כאשר גילה בן 27 כי עליו גם להרגים הפך שחקן כ-אימוניו הצעירים.

באחד המשחקים החשובים התגברה ה"קבוצה היהודית על קבוצה גרמנית ארית. ההפסד חרה ביותר לגרמנים שהתחילו תובענים: "שיכרו ליהודים את הרגליים!" הברשפיץ על לזרוביץ שהחליט לעלות לארץ-ישראל (1934).

טרם הספיק להכיר את הארץ וכבר נסע עם הכוח ירושלימה לתחר נגד קבוצת החש"מ מונאסי ביום השביעי לעלייתו. אחר תוצאת תיקו (2:2) הקיפו מאות ילדים צופים את "הזקן החדש על המגרש".

הוא הצטרף להפועל תל-אביב, עבד בבוקר בבניין, אימן אתר הצהרם כדורגל. לזרוביץ ביץ טיפה במיוחד את קבוצת הנוער, הגה את רעיון ליגת הנוער. כאשר המאמן גורבי נמש קבע את שיטת הסטופר, שהתפרסמה שיטת הרץ המרכזי הכולם, היה לזרוביץ אחד הראשונים שאימץ את השיטה, הקנה אותה לשחקנים במחנה האמונים בגבעת חיים. הכדורגל הותיק תבע את סיתוח הגוף של השחקנים, דרש את עריכת מבחני אות ה"ספורט לכל שחקן. הוא לא הספיק לשחק כדורגל וכאשר חסר בכינוס הפועל לקבוצה התל-אביבית שחקן בהופעתה נגד הקבוצה הפתחתקואית נחלק לעזרת אימוניו שנסתייעו בעידוד הקהל: "רוצים לראות את לזרוביץ".

אמא תופרת מדים. קשה לדעת מדוע מכנים את שמעון לזרוביץ אבא של הכדורגל. הדבר בא כנראה מגילו (השבוץ: 60) או בגלל דיבורו האיטי והמיושב. אך עובדה היא שהכל שואלים בעצת של האבא. כאשר פורץ חיכוך במועדון באים אליו.

אבא שמעון לזרוביץ קובע: "אם קוראים לי אבא צריך לקרוא לאשתי, מרים. אמא" הסיבה: לזרוביץ מבלה את רוב זמנו כמגרש הכדורגל וקשה למצוא אשה המסכימה לכך בשעלה יבלה את זמנו הפנוי מחוץ לבית. יתר על כן: מרים מלווה את בעלה למשחקים החשובים, תופרת לשחקנים חסרי תלבושת מדים נאים, מכינה "ארוחות נהדרות" לשחקנים במחנות האימונים.

כדורסל

הודות לזאמן שאינו

בניגוד למקובל שמשוה ברכת השחיה שב"הר הכרמל, באחד הערים האחרונים, מקום מפגש לכדורסלנים ולא לשחינים.

כמאה שחקני כדורסל של מכבי-חיפה, ברו"ב המכריע נערים ונעורות, השתתפו במסיבה השנתית של אגודתם.

המסיבה נפתחה בדרך המקובלת. ראשי ה"מחלקה נאמו, העריכו כל אחד את פעולות חבריו, אהלו לשחקנים שנה מוצלחת, ומסרו

ראש קבוצת איז-סטאר לא נגעו אפילו

הטכני של מחלקת הכדורסל, מסר דין וחשיבון תמציתי על מצב המחלקה. במחלקה 12 קבוצות, 10 קבוצות ילדים, נערים ובוגרים קבוצת נערות וקבוצת בוגרות. הקבוצות ה"בוגרות אינן פעילות ביותר ועיקר כוחה של המחלקה בקבוצות הנערים שלה.

וינשינק הודה לפעילי הכדורסל, שכח לה"ד"ת לעצמו. הוא מקדיש את כל זמנו הפנוי למחלקה, דואג לקבוצות, מארגן תחרויות ומאמן בעצמו.

לאחר שנציגי הקבוצות מסרו לשמואל בינ"הקר, קצין הספורט של מכבי חיפה, את הכיבועים שזכו בהם השנה הקריא דן (קצי) כצנל-סון עתון התחיל על "אחת מקבוצות הכדורסל בארץ". הכל הבינו שהמדובר הוא בקבוצת הנוער הבוים.

לאחר תאור האמונים המתחילים תמיד בא"חור, ולעולם אינם מגיעים לכלל אמונים מסור"דים, סיפר קצי על חברי הקבוצה שאפשר לראותם בדרך כלל ביום ששי, מחכים בכבי"שי הארץ לטרמפ שיקח אותם למקום בו נערך מפעל כדורסל.

בשעת תחלת משחקים עדיין לא הגיע חלק מהשחקנים ומי שהגיע עיף ורצוף מתל-אות הדרך.

למחרת, בשבת, מגיע וינשינק במונית בלודית שחקן נוסף או שניים: הוא נשאר בליל שבת בחיפה כדי להשפיע על הורי השחקן שירשו לו לנסוע לתחרות.

בקשר לארוחות בימי התחרויות מספרים השחקנים: "בבוקר אומרים לנו: אין תקציב לארוחת בוקר. בצהרים: תאכלו מה שאכלתם בבוקר. בערב: תאכלו כבר בחיפה בבית."

אם בכל זאת, סיים קצי את הקראתו, השי"גה הקבוצה השנים כה נאים הרי זה הודות למאמן שאינונו. על אף שהדברים נאמרו בצורה התולית (צורה רצינית היתה עלולה לפגום במסיבה) הם שיקפו את מצבה האמיתי של הקבוצה: חוסר מאמן ותקציב, האמונים הם בלתי סדיר, רים, הנסיעות בלתי מסודרות. כשנשתימו הנאומים, מסירת הגביעים, ההקראות והמערכונים, הגיע החלק היותר עליו: ארוחה, רקודים ובסיום: טבילה במים הק"רים של הברכה.

מאלאיה

חוות ענוד עניבה

הסינים סיימו את הגיב אשר אנשי האצילה התחילו בו... האינוסטינקטיבית הראשונה כשנודע כי סר הנרי גרני, הנציב העליון הבריטי במאלאיה, נרצח ע"י טרוריסטים. כי גרני שמת בצורה יפה כשרץ לקראת רובי המתנקשים כדי להסיח את האש מאשתו, שישבה לידו במי כונית, העסיק לא פעם את מוחות אנשי המחתרת בארץ ישראל. דבר זה זכור היטב לא רק בישראל, אלא גם במאלאיה — כי שם מתרכזים עתה רבים מן המומחים הארצי-ישראלים הוותיקים — לא רק חתיקי הברית לשל הפלשתינאית, העוסקים עתה בטרוריסטים המלאיים, אלא גם אנשים ידועי שם כהארולד מקמייקל ומאלקולם מקדונלד, שר-המושבות של הספר הלבן, כיום נציב בריטי לאסיה המזרחית.

בעיני רבים דומה המצב במאלאיה לזה שבארץ-ישראל לפני שנים אחדות. גם שם נטושה מערכה רחיקת-דמים בין המשטר הבריטי, הנשען על כידוניו, ובין קבוצות של אנשי מחתרת — ברובם סינים קומוניסטים — הרוצחים את הבריטים לאור היום. אלא שבמאלאיה חטרה עד כה תנועה כהסתדרות הציונית, תנועה לאומית מתונה העומדת בין

דאטו און היה אחד מראשיה. כשחזרו הבריטים רצתה המחתרת לעבור לפסים אנטי-בריטיים. אלא שדאטו און מנע זאת. הוא הבין שתבוסה לבריטים פירושה נצחון לקומוניסטים, שהחלו מציפים את אסיה המזרחית. דאטו און רצה בעצמאות. לא היה לו כל חשק להחליף את הכובש הבריטי בכובש רוסי.

האנגלים למדו לקח. הבעיה העיקרית של מאלאיה דומה לבעיה העברית-ערבית בארץ-ישראל המנדטורית. המאלאיים הם העם החזק ביותר במדינה — אולם מספרם נופל ממספרם המשותף של שני המיעוטים הגדולים: הסינים (כמעט שני מיליונים) וההודים (חצי מיליון). המאלאיים (למעלה משני מיליון) שונים אים את הסינים. הסינים החדשים בארץ, דורשים שויון מלא.

במרוצת השנים הפך דאטו און מפוליטיקאי למדינאי. הוא הבין שהנתיב לעצמאות מוביל דרך אחוות-העמים. בה בשעה שאנשי המחתרת הקומוניסטית (שהם ברובם סינים צעירים) הרגו ושרפו במדינה, הזמין את מנהיגי העדה הסינית לביתו היפה בקר אלה-לימפור, מול הדרך לסינגפור. באוירה החצי-איירופית, חצי-אסיאתית של ביתו נוצר רה הברית בין שתי העדות, הוחלט להקים מפלגה לאומית שתלחם לעצמאות המדינה תוך שבע שנים, אם בתחומי חברה-עמים הבריטי ואם מחוץ לו.

תיהם השבטיות, במידה שהאינדיאנים ירצו בכך. ההצעה האחרונה: הפיכת רכוש השבטים לרכוש חברות מניות, דבר שיאפשר את ניידותם של האינדיאנים, ששוב לא יהיו קשורים לתחומי השבטים, יוכלו לרכוש השכלה ומקצועות בלתי חקלאיים, כפי שכבר עשו במקסיקה-החדשה, בהם הם מועסקים כעובדי בנין, מפעלי פצצות אטומיות וכמפיקי בהמות בית עשירות תבן לממכר לתיירים.

רבים המתנגדים לבוזבזות המופרות הנו"הגת בתשלום פיצויים, שהיו יכולים להעשיר שבטים שלמים, מצד אוצר ארצות-הברית תמורת עוול או הפקעת קרקע שבוצע כלפי שבטי האינדיאנים לפני דורות מספר. אך שבטי הנאווי והונוני למשל, לא המ' תינו, הפכו צורפי כסף מושלמים וכדיהם זכו לפרסום רב. מלבדם למדו אינדיאנים רבים להציג ריקודי טקס ולייצר מזכרות לתיירים (עשויות פניני זכוכית ציכיות). אך למ רבים החלו בולטים כאמנים, סופרים, פקידים המוציאים שם לעמם בעולם הלבן בלי שיתכחשו למורשתם האינדיאנית או ינצלו אותה לרמת חיים ירודה.

ברית המועצות

נמל על חמשה ימים

מקור רעיון תעלת הוולגה-דון בראשית תולדות רוסיה. בימי פטר הגדול (1725—

דרר אגב נצחון

הריקודים והשירים של עמי יוגוסלביה (סרבים, קרואטים ומספר שיירי עמים כ" מוקדונים) היו תמיד חלק בלתי נפרד מהחיי חיהם, הפכו ביטוי המאורעות ההיסטוריים שעברו עליהם.

הצורה והתוכן של ריקודיהם אינם מקריים, הם הבעת תנאי הסביבה בה התגבשו. אך מלבד היותם ירושה רוחנית של העבר הם גם ביטוי הרוח היוצרת של יוגוסלביה של טיטו ומשמשים, הלכך, סחורת יצוא חשובה. ישראל, בעלת הקשרים הטובים עם יוגו-סלביה (בימי מלחמת העצמאות: נשק, אחריה: קיבוץ גלות יוגוסלביה) ארחה בשנה שעברה קבוצת זמרים יוגוסלביים, שיגרה את נציגה המוסיקאי הרשמי, פרנק פלג (מנהל המדור למוסיקה במשרד החינוך והתרבות) לביקור ביוגוסלביה.

החודש תופיע להקת רקדנים בת שלושים איש, נבחרת להקות הריקודים היוגוסלביים, כשהיא מלווה תזמורת קטנה, בת שמונה חברים. בערי ישראל, הציג ביזמת אוהל ובחסות משרד החינוך והתרבות, את ריקודיה העממיים, הדומים לעתים קרובות לקולו הדלמטי להורה הישראלית, שהיא חיקוי (אם לא העתקה) של ריקוד מורח אירופי.

ריקודים מקדוניים יתארו את חיהם הקשים של הפיצלבארי (עמלי מקדוניה שנהגו לנווד הרחק להשתכר את לחמם), ריקודים

רקדנים ורקדניות של הקבוצה היוגוסלביית עד עשית, לרוב, דיכוי ועצבות; מעתה שמחה וכוח תנופה

אחרים, מבוצעים עלידי גברים בלבד, יביעו בתחושת הקצב שלהם את הלמות הפטיש של יוגוסלביה הנבנית. מספרת התכנייה הרשמית: "עד עכשיו הביעו הריקודים לרוב דיכוי, עצבות או תקווה ואילו היום הם מביעים שמחה, כוח ותנופת היצירה של אנשי חפשיים".

גם פחות מסורתיים. הלהקה שהי פיעה, בהצלחה יתירה, במספר ארצות אירופיות (זכתה, בין השאר, בפרס הראשון בפסטיבל הבריטי) לובשת תלבושות עממיות מקוריות, גזרות לפי כללי המסורת ומשורצות ברקמות יריד רבגוניות.

רקדני הלהקה, חברי האגודות המקצועיות הם חובבים, פועלים פשוטים לפי מקצועותיהם, עמדו בהתחרות פנימית עם שאר להקות הריקוד במדינתם, הוכיחו עצמם ראויים לייצג את ארצם.

מלבד נושאים מסורתיים, כחתונה כפריה, יראו אלפי הצופים (כולל: אנשי צבא שיוכו להצגות מיוחדות במחנותיהם) נושאים פחות מסורתיים, אך יותר מקובלים ביוגוסלביה של 1951: עבודה ובנין.

נוסף לריקודי זוגות (גבר ואשה) קלילי צעד, המתארים מעשי גבורה בוסניים ושיר הסוטים השחורים, מהיר הקצב המלווה מוסיקה חורקנית, יוצגו ריקודים קרואטיים אטיים המזכירים את מישורי קרואטיה, את פולחן עבודת האילים ודרך אגב את נציגה של הלהקה לפני ארבע שנים, כאשר יצאה, לאחרונה, לאחת מארצות הדמוקרטיה העממית.

כי בשנת 1947 זכתה הלהקה, בפסטיבל הנוער הקומוניסטי שנערך בפראג, בירת צ'כיה, במקום השני, בהצטיינה בריקודים עממיים. במקום הראשון זכתה, כמובן: ברית המועצות.

אולם אחר שנה נפרד טיטו ממוסקבה ולהקותיו (כולל: להקת ריקודים) שוב אינן מסירות בארצות הגוש המזרחי, אינן זוכות בהצטיינות (אפילו במקום השני). הלהקות פנו מערבה, מדגימות את יכולתן הרבה, מייצגות את ארצן בכשרון רב.

• מנגני מנדולינות, גיטאות, חלילים וכ"י נורות.

הובן כי תעלה זו עולה להיות דרך תחבורה ואספקה ראשית להתפשטות מעבר לחולה. בהמשך הימים היה ברור כי זאת דרך גם מעבר לקוקו, ואמנם כבר במאה השמונה עשרה החלו בחפירות עונתיות, אליהן גויסו עשרות אלפי אכרים מתושבי הספר. אך אחר שנטין מקומי הביע את דעתו כי "איך זה מן החכמה לשנות אפיקי מים אשר ברא אותם האלוהים" הופסקה העבודה. אף שום תכנית משלושים התכניות שאושרו לאחר מכן, במאתים השנים הברית, לא הוצאה אל הפועל.

ב-1919 החליטה הממשלה הסובייטית, מתוך שיקולים צבאיים להקלת קווי ההגנה הפנימיים, לאחד חמשה ימים: הים הכספי, הים הבלטי, הים הלבן (הארקטי), הים השחור וים איוב. השלב הראשון היה כריית תעלת סטאלין באורך 450 קילומטר שחיברה את הים הבלטי עם הים הלבן; השלב השני — תעלת מוסקבה המחברת את מוסקבה לחולה והשלב השלישי המתבצע עתה, היא תעלת הוולגה-דון.

אחת התוצאות של כריית התעלה תהיה פיתוח תעשיית איזור סטאלינגרד, אחרת: יצירת מקור כוח חדש לדרום ברית-המועצות והשקאת ערבות שוממות. לשם כך איך מחבר רים את שני הנהרות בקו ישיר (60 קילומטר) אלא בקו עוקף שארכו 101 קילומטר. לכשתסתיים העבודה בשנה הבאה תהיה מוסקבה נמל הישוב על חמשה ימים.

התעלה עצמה תאפשר שיטת לאניות מיות והכלי תשע מעליות דריים כתעלת פנמה לצורך העלאת האניות (בגלל הבדלי הגובה של 50 מטרים שבין הנהרות) והפלי המים המלאכותיים שיווצרו על ידי מעליות. ישמשו לצרכי הפקת כוח חשמל להפעלת מתקני התעלה.

כריית התעלה נעשית, לראשונה בתולדות ברית המועצות, כולה בעזרת מכונות. היא תרופד מלט, שעה שדפנותיה ירצפו אבנים וגדותיה יינטעו יערות וחורשות תוך העמדת פסלי זכרון למרחקים עצומים. ביניהם: פסלי לגין וסטאלין בגובה 100 מטרים כל אחד.

כשנסטר על הקמת המפלגה החדשה, לא היה ספק שהאנגלים למדו לקח ממה שקרה להם באימפריה בשנים האחרונות. הם קירמו בברכה את המפלגה החדשה, רמזו שהם מוכנים לשתף אתה פעולה במתן עצמאות הדרגתית למאלאיה.

ארצות הברית

מלבד פצצות אטום, תבן

החודש ביקרו דברי שש אומות האירופה, קואי, כשהם עטורים נוצותיהם השבטיות, בבנין אויב כדי למחות נגד פגיעה מצד קנדה וארצות-הברית בזכויותיהם. קנדה סילקה את ראשיהם והביאה במקומם מש"טרה רוכבת וארצות-הברית הסתפקו במ"סירת יארד וחצי ארג לשנה לאינדיאני במ"קום 15 האידים שהוסכם עליהם בחוזה. לא נעשה דבר ותלוונת האינדיאנים גברו.

ארבע מאות אלף האינדיאנים החיים בארצות-הברית (כנראה כמהצית ממספרם ב"סוף המאה החמש-עשרה כאשר ניגלתה א"מריקה), הכפילו את מספרם בחמישים השנים האחרונות והם, שהיו לפני שנים מס' פרי בלבד גזע אובד, הפכו ליחידה הגועית ה"פוריה ביותר בארצות-הברית.

אולם כיוון שרבע מיליון מהם מרוכזים בתחומי מגורים מיוחדים קשה עליהם ה"שגת פרנסתם בגלל דוחקים הרב, וכמה מה"שבטים אפילו מוכרים את ערדי סוסייהם ובקריהם שעליהם גאוחתם, בהעדר שטחי מרעה מתאימים.

אנשי המשרדים מזיקים.

אנים בארצות-הברית, שמצבם מוכיר במידה רבה את מצב ערביי ישראל בתחומי הממשל הצבאי, נתונים לחסדם של אנשי משרדים בואשינגטון המזיקים להם למרות כוונותיהם הטובות. רוב הסינאטורים המתקדמים הם חסידי ביטול האזורים המיוחדים וטמיע"תם המוחלטת של האינדיאנים בין שאר תושבי ארצות-הברית, תוך ביטול מסורתי

• סינגפור, בה מהוים הסינים רוב מוחלט (600,000 נפש) אינה שייכת כיום לפדרציה המאלאית, אלא הנה מושבת-כתר.

שני הקצוות — עד שנסודה, לפני ימים אחדים "מפלגת העצמאות המאלאית".

כובש במקום כובש.

להיות הנשיא הראשון של מאלאיה העצמאית והסבור כי יגיע למשרה זו תוך שבע שנים, הוא גבר בן 56, גבוה ובעל הופעה רבת רושם. הפרט המעניין במיוחד בענין הוא שדאטו און אינו מאלאיי טהור — בעורקיו נוזל דמו של בן ציילון. אולם הוא שייך למשפחתו של השולטן של יוהורה, אחת המדינות החברות בפדרציה המאלאית. כניהרו ההודי, התחנך בבריטניה, הצטרף לפקידות הבריטית בארץ מולדתו, עלה במ"הרה בסולם עד שהיה לחבר מועצת המדינה ביוהורה.

אולם דאטו און היה לאומני. הוא יסד את התנועה הלאומית של חצי האי המלאיי. כשפתחה יאפאן במלחמה נגד בריטניה ראה כיצד מתקרב חלומו: במערכה קצרה שארכה פחות מחודשיים, שתוצאותיה היד"הזו בעולם, זרקו היאפאנים את הבריטים ממאלאיה וסינגפור, האי הקטן מול חופי מאלאיה, המבצר החזק ביותר בעולם של ה"אימפריה הבריטית. תבוסה זו, שנגרמה על-ידי בוני המבצר שביצרו את דרכי הגישה הימיות אך לא ביצרו את דרכי הגישה היבשתיות מן העורף, נקראה בפי וינסטון צ'רציל "התבוסה הגדולה ביותר בהיסטוריה הבר"ריתית".

אלא שהלאומנים המאלאיים לא יכלו לש"מוח. במקום הכובש הבריטי בא הכובש היפאני, שלא היה עדין יותר. חרף סימון תיהם היפות על "אזור של עושר משותף" ו"אסיה לבני אסיה" לא היתה ליפאנים כל כוונה לתת עצמאות למאלאיה, הארץ המ"ייצרת יותר גומי מכל ארץ אחרת בעולם. הנוער המקומי אירגן מחתרת אנטי-יפאנית.

• כמזכיר הראשי האחרון של ממשלת המנוח הנפרטס טר הנרי בשל התנהגותו הנסה. פעם נזף בפומבי בעתונאי על המשמר, שבאו למסיבת עיתונאים בעל מניב, גרם בעלבונותיו להתפרצות כעס מצד גרנט שוקן, עורך הארץ ענוד העניבה, שיצא את החדר באופן הפגנתי. טר הנרי מצא את מותו כשהוא עונד עניבה ולבוש כראוי.

הודו

נשיקות אסורות בתכלית

מה מספר הסרטים שמפיקה הודו מדי שנה? ההודים עצמם אומרים 250. משקיפים אי-רופיים, בסברם כפי הנראה שאסיתאים אינם מסוגלים לספור נכונה, מעלים את המספר ל-400. אחת ברור: תעשיית הסרטים ההינדי-דוסטית היא אחת החשובות והגדולות — מבחינה מספרית לפחות — בעולם.

בין ארבעת הגדולים בשטח הקולנוע בא"סיה (יפאן, סין, הודו, מצרים) — האחרונה, כמובן, מדינה אפריקאית, אך מספקת מזון שעשועים מאולפניה לחלק ניכר של תושבי אסיה המערבית, מכוננת את סרטיה (למעשה, תופסת הודו את המקום הראשון. התעשייה ביפאן, שהפיקה לפני מלחמת העולם יותר מ-100 סרטים, מתחילה רק עתה להחלים מן הוועוץ שנגרם לה עקב התבוסה היפאנית, סגירת האולפנים. למרות זאת, היה זה סרט יפאני שזכה בפרס הראשון בפסטיבל ונציה (העולם הוא 726). סין העממית, לאחר שנים של מלחמת בלתי פוסקות, מפיקה מדי שנה מספר גדול יותר של סרטים שנשיתם התעמולתית מוכירה את הסרטים הרוסיים. מצרים מציפה את ארצות המרחב בעשרות סרטים מדי שנה. גם השוק הפנימי שלה אי-נו קטן, אמנם, אבל עיקר הכנסות הסרט הי-מצרי באות מן המדינות הערביות והמושלי-מיות השכנות. עם התגבר השפעת ארץ ה-גילום בעולם הערבי, יש לזקוף חלק ניכר מהתחזקות זו לחשבון הסרט המצרי, המשי-מש מזון רוחני יחיד למיליוני שומעים ער-בית באסיה.

הודו מסתפקת, לעומת זאת, בשוק הפנימי שלה, המונה מאות מיליונים. הסרטים ש-היא מפיקה עשויים, איפוא, לפי מתכונת מוקדקת מאד המבוססת על טעמו של ה-קהל הודו הינדוסטנית במדינה. יש להם צורה אחידה ביותר: עלילה, "עצובה", סוף מר, בין ארבעה לשבעה שירים או ריקודים בכל סרט, בין אם יש להם הצדקה עלילתית או לא, שני בדחנים המופיעים מפעם לפעם על הסך, מפגיגים במדת מה את אורית ה-על. גם להם לא תמיד נמצאת הצדקה היגיו-נית; הם מוכנסים לסרט משום שהקהל רוי-צה בהם. כן דורש הקהל שסרטיו יהיו ארו-כים למדי: לפחות שעתיים להצגה, שתתמ-כנה בעצלותיהם, ללא מקצב מסחרר דוגמת הסרטים האמריקאיים.

טעות בחשבון ברם, הצלחתם של סר-טים אמריקאיים אשר לא היתה להם מוטי-קה, לא נשמכו שעתים להצגה, לא בהם בדחנים שאין להם קשר לעלילה, הניעה את מפיקי הודו לחשוב רגע אם לא טעו בחשוי-ביהם. לאחר מחשבה קצרה, אמנם, החליטו שסרטים הודיים שיגרתיים, כפי שהפיקו עד כה, יוסיפו להתח כוח קופתי ניכר, למרות הצלחת אי אלה סרטים אירופיים ואמריק-איים, והמשיכו לתכנן את העתיד בדוגמת העבר.

אבל הבקורת ההודית גייסה להתקפה. שוב לא היו גללים לטענה שהסרט לא-מוסיקה לא ימכור את עצמו לקהל ההודי. כתב הירחון ההודי אסיה המאוחדת: "בעוד שהמוסיקה היא יסוד חשוב באמנות הסרט, אין כל הצדקה ל"שירים" אלא בסרטים מר-סיקליים. בהודו, כל סרט הוא מוסיקלי (כך לפחות נראים הדברים לזר שאינו בקי במס-תית תעשיית הסרטים שלנו). שיר או שנים, במקומות מתאימים, זאת אפשר להצדיק או-לי — אבל לא את שפע השירים שהיו למ-אות הסרט ההודי."

הסרטים ההודיים מתחלקים לשלושה סו-גים, לפי נושאייהם: המיתולוגיה ההודית וה-מזרחית (טינבד המלח), ההיסטוריה ההודית וסרטים "חברתיים", כלומר דמות נוסח הו-ליבנד מועתקת אל הרקע ההודי.

שמות של סרטים הודיים ידועים שהופקו השנה, מדברים בעדם: אשת הפרקליט, סו-פיר הדמעות הבערות, שנואים מנון אחבה. בסרט ההודי, אף-על-פי שהוא דן אך ורק באהבה, נשיקות אסורות בתכלית. בכל זאת, מציין מבקר הודי, היהו יותר אירוטי מכל סרט של מדינה אחרת — פרט, אולי, למצ-רים. הסבה: (לפי אותו מבקר) נצרה מור-חית מעורטלת אך קמעה, מגרה בהרבה יו-תר מעצרת מערבית מעורטלת מאד.

כמו במערב, עיקר המשיכה בסרט ההו-די היהו הנוכח המופיע בו. שחקנים כמו סוראיה, נאסים, ראנגאן, מאדהובלה, ריחא-נה, נאסיר קאהן, מושכים את ההמונים ה-הודיים משלמי הפרושות אל אולמות הקול-נוע. ברם, המבקר ההודי הרציני של אסיה המאוחדת אינו מתלהב כל עיקר מכווכבים אלה: "המכשול העיקרי על דרכו של הסרט

ההודי הוא החשיבות היתרה המיוחסת לכר-כבים... זוהי תופעה שאינה בלתי ידועה במע-רב, בחיוד בהוליווד. אבל בעוד ששיתת ה-כוכבים במערב יש לה אי אלו מעלות, אין להגיד אותו הדבר על כוכבי הודו. למשל: במערב יש עדיין כמה וכמה שחקנים בעלי "מוג" (כלומר, בעלי תכונות מסוימות העו-רות אותם טובים לתפקידים מסוימים בלבד). אבל כאן, בהודו, הריהם אפסים מחוקים הטובים, כביכול, לכל תפקיד ותפקיד, אבל למעשה, לא יוצלחים אף לאחד. התוצאה היא שלבד יוצא מן הכלל אחד או שניים, אין על המסך כל דמויות של ממש, רק הצגה חצופה של כוכבים בתלבושת שונות, לא בתפקידים שונים... הכוכבים החשובים של הקולנוע ההודי אינם משחקים כלל. הם עומדים בפני המצלמה בערב רב של תל-בושות ומחייכים. אין פלא, איפוא, שהם אינם רואים כל רע בחתימת מספר חזרים בבת אחת ובבצוע כמה וכמה תפקידים בסרטים שונים בעת ובעונה אחת."

בעצם, מחלתו של הקולנוע ההודי, היא מחלת הקולנוע בארצות רבות: המסחריות החנוקת את האמנות. בהודו, שרבים בה הסוחרים, טרם קם קהל בר-טעם היודע לדרוש סרטים של ממש.

סרטים

"בסימטאות אכלות"

ישנם סרטים מסוג ב', שאין הפקתם עולה בממון רב ושיאנם נשענים על תפ-אורות-ענק או אלפי ניצבים או צבעים רוי-עשים להצלחתם. הם מסתמכים יותר על ספור מוחת ורקע ריאליסטי ככל האפשר, על מספר קטן של דמויות מן החיים מבו-צעות בידי שחקנים פחות מפורסמים. זה יותר זול. זה נותן אף אפשרות לבמאי מוכשר להפיק סרט שאינו מתומר להיות גדול, אבל היכול להיות מענין מכמה בחי-נות. כזה הוא בסמטאות אכלות. סרטם של המחבר סיני בוחם והבמאי אנתוני (המקרה) על הגבול מאן.

כאשר משיא היצר את ג'ו נורסון (פארלי גרינגר), דורר ניוירוקי השרוי במצוקה כספית, לגנוב ממשרדו של עורך דין נוכל, הוא מסתגר במקרה רצח שמעורבים בו בין השאר גם גאנגסטר אכזר בשם ג'ורגי (גיימס קריג) וזמרת בית קפה הארייט (ג'ין ח'ינג). למולו הרע של ג'ו, התיק שנב-הכיל לא 200 דולאר, כפי שהיה סבור, הסי-כום שהיה וחוזי לו כדי להכניס את אשתו הכורעת ללדת (קאמי אדוולג) לבית חולים פרטי, אלא 30.000! איך מנסה ג'ו לחלץ את עצמו מן המלכודת שפורשים לו השר-

ג'ין טירני (במערבולת) פחות או יותר, טארללה

דיים ואיך הוא ניצל, לאחר רדיפה מרתקת בבוקר יום א' ברחובות השוממים של הרובע המסחרי של ניוירוק, מראה הבמאי מאן בשיאו המצויין של הסרט.

בסיום שוב אין הגבורים השחקנים פארלי או קרייג אלא הרחובות הריקים מאדם, המכונניות הזדהרות בין גורדי השחקים. הכרך הגדול הוא הגבור. וזאת מעלתו הג-דולה של הסרט הקטן הזה: הרקע שלו. ניוירוק, מגלה הוליבוד, היא מאד פוטוגנית.

לזמורת מצב רוח. פניו של פול קלי — המשחק כסרט בטחונות אפלות את ראש הבולשת אנדרסון — הן מן המוכרות ביותר על פני המסך. קלי השתתף עד היום בלמעלה מ-500 סרטים.

הוא החל את עבודתו בפני המצלמה בהיותו בן שבע. אולפני ההסרטה התרכזו או בניוירוק ואחד מהם, אולפן וויטאגראף (אחר כך ווארנר) בברוקלין נמצא בשכונת לבית הוריו של קלי. "האולפן היה ענין" מספר קלי, "והיה שוכר רהיטים מאת אמי. היא ררשה כתמורה, מלבד שכר שמושי, גם שיתנו לי עבודה כשחקן. מאז לא ירדתי מעל מסך הסרט. השתתפתי במספר גדול של סרטים בני מע-ר רכה אחת ואחר בסרטים הארוכים הראשונים, בני שתי מערכות. באותם הימים היו מצלמים שלושה סרטים באותו האולפן בעת ובעונה אחת. אני זוכר שפעם צלמו את גלוריה טוואנסון בסרט אחד בחלק אחד של החדר,

במחלת הגנבת. רוב חכמתה הולכת טירני אל המהפטי-הנוכל חווה פרו הרוצח את אחת מאהובותיו ומיחס את מעשה התועבה לטירני, שאינה יכולה להכחיש או לאשר דבר בגלל היותה תחת השפעת ההיפנוזה. כאן מסלף הסרט אי אלו פרטים מדעיים אודות ההיפנוזה כדי להגיע לשיא של מתי-חות. לשוא: השיא אינו מושג, המתחות פגה מהר.

פארלי גרינגר, גיימס קריג (בסמטאות אכלות) איך שהוא, ניצל

פארלי גרינגר, גיימס קריג (בסמטאות אכלות) איך שהוא, ניצל

את ריצ'ארד דיקס לא הרחק ממנה, בסרט אחר, ואותי בסרט שלישי בפנה אחרת של האולם. לכל אחד מהאנו היתה מנגנת בלי הרף תזמורת רח שליושה כלים כדי להשרות עלינו מצב רוח מתאים."

"במערבולת"

פרופסור זיגמונד פרויד ביקר באמריקה בשנת 1910. מאז לא חזרה אמריקה לאיתנה. בולמוס הפסיכואנליזה שתקף אותה בצורה חריפה ביותר הגיע במרוצת הימים גם להוליבוד, שהיא, אחרי הכל ובניגוד למ-קובל, חלק מארצות-הברית, ולא להיפך. התוצאה: מספר עצום של סרטים על אנשים שהם פחות או יותר טארללה. במערבולת מעורר את החשד שהמערבולת בראשי מפיקי הוליבוד היא בהרבה חמורה מזו שבמחנות גבורי הסרטים שלה. זהו סרט צסיכואנליטי שכל המשתתפים בו משחקים בכובד ראש חולני כזה שמדי צף ועולה בזכרון מה שאמר פעם המפיק (סרטים ופניני-פילוסופיה) סמואל גולדבין: "לאלה התולכים אל פסיכואנליסט יש לבדוק את השכל."

הוליבוד מסתמכת על מספר הנחות בה-פכת סרטים מן הסוג הזה: א. הצופים יודעים דבר או שניים (אבל לא יותר) על תורתו של פרויד, ועל כן מותר להראות עלילה הנאחזת רק במספר נקודות (לרוב של תורפה) בתורה. הדיוק המדעי אינו חשוב כל עיקר, כי הוא בהרבה פחות מענין מן הדמיון הבריאי (או החולני) של הכתבן ההוליבודי.

ב. אין כל ענין במחלה פסיכית אלא אם נראה לפחות רצה אחד באופק הקרוב. ג. סרט פסיכואנליטי חייב להיות דומה לסרט הפסיכואנליטי שקדם לו. (הסרט הפסיכואנליטי הראשון נתכונן, כפי הנראה, להיות דומה למשהו אחר, אלא שהדבר לא עלה יפה).

לאור כללים אלה הוציא מחתת ידו המפיק הבמאי אוטו פרטבורגר סרט שהיה צריך להיות דומה לזורה, יצירתו המפורסמת ביותר. גם כאן, כמו בזורה, ג'יין טירני היא הכוכב. גם כאן, כמו שם, הרוצח הוא ברנש חלקקל-לשון ובעל תרבות (רעה, אבל תר-בות), חווה פרו. מכאן ואילך פוסע במערבולת בדרך משלו: ישר אל הגיחון והשעמום.

מסתבר שגברת טירני היא, מלבד היותה יפה, עשירה ומאוהבת בעלה הפסיכואנליסטן (ריצ'ארד קונטה), גם קלפטומאניאק: חולה

אמנותו הראשונה; הוא החל מנגן בהיותו בנו הקטן של ספר איטלקי באחד מרובעי העוני של ניוירוק. קונטה הצעיר מעולם לא רצה להיות שחקן. הוא עסק במלאכות רבות לאחר שסיים את בית הספר בו לא הצטיין בשום מקצוע פרט לצויר; היה נער שליח בבנק גדול, נהג מכר גית משא, פנתרון בתזמורת ג'או ממדרגה שלישיית, עוזר לספר, מלצר, יוידים בקשו מי-מנו פעם למלא את מקומו של שחקן חולה במחזה מוסיקלי. קונטה הביישן סרב וידידיו ממש אלצו אותו לעלות על הבמה.

רוברט לואיס, אחד הבמאים הניוירוקיים הידועים, ראה אותו משחק, הציע לו סטופר-דיה לבית ספר דרמטי נודע. קונטה סרב, אבל לואיס התעקש, הומיין אותו לבוא לניוירוק להיות נוכח בחזרות על המחזה מצפים ללפטי-הדרמה הידועה של קליפורד אוודס וכתה להצלחה בלתי משוערת בארצות-הברית, פק-חה את ענינו של קונטה והוא הסכים מייד לקבל את הצעתו של לואיס.

זה היה ב-1935. דרכו של קונטה על הבמה האמריקאית היתה ללא מאורעות מיוחדים. הוא החל בתפקידים קטנים, ומלא אותם בנא-מנות. ב-1942 קבל בפעם הראשונה תפקיד של ממש בקומדיה יאזון. אותה שנה נקרא לצבא, שרת באוקינוס השקט, חלה שם במל-ריה קשה ושוחזר. עם חזירתו לחיים אזר-חיים הוזמן להוליבוד והופיע בסרטים רבים, ביניהם יומן גואדלקאנאל, לב הארגון, העכ-ביש, טיול בטשמ, פעמון לאזאונ, רחוב מאד לין מס 13, אי שם בלילה, בית היצירים. קונטה זכה במהירות לאהדת הקהל. אין ספק שהוא שחקן בעל תרבות, המתחיל לאי-מנותו ביתר רצינות מאשר תושבים הוליבד-דיים רבים אחרים. כמה מתפקידיו היו מעני-נים ביותר, אחרים חלשים, אבל את כולם השתדל לבצע במיטב יכולתו, לכולם הקדים מאמץ ראוי לשבח.

בקצרה

"ללא מוצא" אודות רופא כושי לבר-עור והמוצאות אותו בעיר אמריקאית קטנה, כ-אשר מתגלה דבר מוצאו. המשך שר לסיורה "הגזעית". מל פרו, ביאטריס פירסון, "שדש מלים בודדות" קומדיה מוסי-קאלית קטנה אך משעשעת מן הרגיל, אודות מחברי הפומונים רובי וקלר. רד סקלטון, פדר אסטיר, וורה אלן. "הלפיד והחוק" מעשיה מטופשת על תנועת המרי בלומברדיה בימי הקיסר ברבא-רוסה. בורט גאוקאסטר, וירגיניה מאי.

להחזקת מקלט באנגליה: לירה לשנה) יכול כל אדם, יהיה מבודד בצריף הכפרי הרחוק ביותר, להביא אל עצמו, בעזרת הסבת כפתור קטן, את מחשבותיהם הנעלות של בני אדם, את קרינת גאוניותם. אחר שאריתור (ננבים בליה) קסט" לר זכה בעזרת חוק מיוחד (ששיחרר אותו מכל הטרה ביוורקרטית) ברשיון התיישבות קבע בארצות-הברית, הדגים את מזגו הסוער לפני פקידי שגרירות ארצות-הברית בפריס: סרב למלא את הטופס המקובל ולהשליש את סכום הכסף הנדרש לאשרת הכניסה שלו, פרץ בצוץ חות על סיבוכים משרדיים, יצא ללונדון לקבלת אשרתו. אמר אחד הפקידים: אם לא תצאנה שתי שירות מלאות מקבלי פנים רשמיים לברנש זה, כשיגיע, לבסוף, לנמל ניו-יורק, הוא עלול להרוס מגדד שחקים מתוך זעם.

שדים במפציצים

שעה שקלמנט אטלי, ראש ממשלת בריטניה היוצאת, היה נתון במערבולת מלחמת הבחירות, החליטה בתו, אליסון אליוזבט בת ה-21, להתארס. הארוס: קפטן צבא, מפקד הפלוגה בה משרת בנו הצעיר על ראש ממשלת בריטניה כקור-פוראל. המפגש: היכרות הקפטן, במסבת חג מולד, עליידי הקורפוראל, לאחות.

בטוסו לאנגליה, מחפשותו האיטלקית, ישב אנתוני עירן, השמרני, מנהיג ה-משנה לצירציל ושר החוץ בממשלתו ובממשלות שמרניות קודמות. ליד אחד משליחיה הדיפלומטיים של ממשלת בריטניה. בהאט מהירות המטוס נפל אחד מתיקי השליח הכבדים מאצטבתו לתוך חיקו של השמרני המתנמנם. הכתובת: לשר החוץ של הוד מלכותו הבריטי, למרות שנועד לשר החוץ היוצא, הר-ברט מוריסון, נהנה עירן הנאה רבה, ראה בכך אות מבשר טובות.

בינתיים החלים ג'ורג' השש, מלך בריטניה, מניתוח ריאות, קיבל מכתב ידידותי מנערה בת שמונה: "אדוני ה-מקוה! אני מצטרפת לשמוע כי חלית. אני מקווה כי מצרך ישתפר בקרוב. אבא שלי סיפר לי כי מר פרייס תומס (אחד מרופאי המלך) מטפל בך, לכן אני כותבת לך, להודיעך כי הוא נתחני ניתוח רציני בריאות וכעת אני בריאה לחלוטין. הוא אדם נחמד ופיקח."

עם סגירת ביתני הפסטיבאל הבריטי נתפנה אחד המנצחים הבריטיים החשובים שניצח על רוב ההופעות המוסיקאיות בפסטיבל, סיר תומס ביצ'ס, בן ה-70, להבהיר פרשה סתומה, התנגדותו לקבלת נגנות לתזמורתו. הסביר המנצח: "אם הן נחמדות, הן מבלבלות את נגני. אם הן כעורות, הן מבלבלות אותי."

פסל נחושת-הקלל של נשיא ארצות-הברית, הארי טרומאן, שהוצב באחת המכללות האמריקאיות גרם למסע שעשור עים נרחב: הסטנטיס ציבעו אותו כחול וזהוב, סיידו את הפסל, צבעו אותו שנית: אדום ולבן. אך כאשר ציבעוהו בשלישית (חום וירוק) פקעה סבלנות נשיא המכ-ללה, שהורה להעביר את הפסל למקום בטוח יותר: פקולטת המשפטים.

שעה שאיגוד דני הגיש חזיר-בר עשוי זהב, לגנרל דוויט אייזנהואר, כסמל מפקד כחות האמנה האטלנטית, כסמל להגנת המערב ההולכת ומתייצבת, נפוצה הודעתו האחרונה של סגנו, פילד מורשל ברנרד מונטגומרי, שהצהיר, לנוכח גל השמועות על מועדותו של אייק לנשיאות ארצות-הברית ב-1952: "אם תעמיד עצמך לנשיאות ותטוש את מטת האמנה האטלנטית, אצא אני לארצות-הברית ולאחס נגד בחירתך."

בינתיים הורה פינגמן רי, נשיא דרום-קוריא, להעניש קבוצת רמאים קוריאית, שניצלה את תמימותם של תושבי הבירה, סיאול, מכרה קמיעות שהבטיחו חיסון מפני השדים היושבים במפציצים הצפון קוריאיים.

בהיכשל נסיון ההפיכה נגד חוואן פירון, רודן ארגנטינה, נתגלתה מחלת רעייתו המפורסמת, אליזבת, אחר שרופאיה הודיעו, לפני חודש, על הת-קפת שפעת נאלצו להודות, אחר שידור רעיית הנשיא ממיטת חוליה (בה הודתה בקול חלוש לפועלים שסייעו בדיכוי המרד, ביקשה את האלהים להחזיר לה את בריאותה) כי אויטה סובלת מחוסר דם. הודיע הקריין, בכבי: ההחלמה תי-משך זמן רב.

אלף אורחים

בהסביר יעקב חזן, איש השומר ה-צעיר מראשי מפ"ם, לאסיפת המונים באר-לם מוגרבי, תל-אביב, את סיבת כשלון המשא ומתן להרכבת קואליציה פועלית, ניהר גרונו. בהצביעו על ארבעת בקבוקי הגזון (תסס, תוצרת נחלת יצחק) שהועמ-דו על השולחן בלי שתצורף אליהם כוס השוהה עצמו לטאנטאלוס, גיבור האגדה היוונית שהוענש על-ידי זאוס בכך שהוג-לה למקום נידה, בו רעב וצמא כשהמים נסוגים מפניו והפרות נעלמים מהעצם. סירובו של פנחס לבון, מי שהיה שר החקלאות והמזון, להצטרף לממשלת ישראל הרביעית גרם לטעות דפוס שעמ-דה להפוך מלכת פליטות מכונות הדפוס לשנה: כתב יומן מפא"י, הודר, בהגדרו, שלא במתכוון, את המצב האמיתי: לבון החליט באופן סופי לא להצטרף לממשלה החלשה. הכוונה הטובה: לממשלה הח-דשה.

כמעט שנה אחר שד"ר רב (הצנט) יוסף פרש ממשלת ישראל השנייה והחליף את משרד האספקה והקיצוב ב-משרד התחבורה שב בכבוד לתפקידיו הקודמים כשר המסחר והתעשייה (הממור) נה גם על האספקה ועל הקיצוב. יחד עמו שב גם שיא אינדקס יוקר המחיה, לפי רמתו לפני שנתיים וחצי, בהכנס דב יוסף לממשלה לראשונה: אינדקס יוקר החיים, פברואר 1949: 371 נקודות, אוק-טובר 1951: 371 נקודות

חשוב האישים בין חמשת השרים הח-דשים הוא פריץ נפתלי, השר ללא חיק שיהיה מתאם כלכלי ושהצטיין בעבר כ-יועצם הכלכלי של מפלגות העבודה הגר-מניות הטרומהטלריות וכיועצו הכלכלי של דוד בן-גוריון. אמר נפתלי על תפקידו האחרון: "כששואלים אותי לעצ-תי, אני נותנה. אבל עד כה לא נשאלתי." כסוציאליסט מובהק בלט גם ביום הש-בעת 13 שרי הממשלה החדשה: הוא היה היחיד מבין 11 נציגי מפלגות הפועלים (9 — מפא"י, 2 — הפועל המזרחי) שלא עזב עניבה, צעד לטקס בחולצה פתוחה שצווארונה נתון על מעילו.

רק משה שרת, שר החוץ הקבוע של ממשלות ישראל השוכב בבית חולים ניר יורקי נעדר מטקס ההשבעה. אולם עד שובו החליטה נשיאות הכנסת להסתפק בהתחייבותיו הקודמות: שלוש מהן שמורות בגנון המדינה.

בנתח ד"ר בנימין אבניאל, הי-כ חירות שהיה מנהל מחלקת העבודה בהת-אחדות בעלי התעשייה, את מצע הממשלה החדשה, הצטיין בהגיון רב, אך נכשל בל-שונו כשהעירה לו שרת העבודה, גולדה מאירסון: "בשם מי אתה מדבר?" שכה את תפקידו החדש, כדבר חרות, השיב: "בשם התאחדות בעלי התעשייה."

פאולה בן-גוריון, רעיית ראש הממ-שלה, יצאה למסע סיורים בבתי החולים הצבאיים, כיבדה את החיילים במתנה מיר-חות: סקריפים המזכים את בעליהם ב-קניות בחנויות הדולארים מכילות-כל. מקור הסקריפים: חבר ידידיה של רעיית ב. גי.

אולם פחות אוהבי סקריפים היו אנשים אחרים: אחר שאלכסנדר רביב הצ-עיר, עורכו הכלכלי של הארץ, הביע את דעתו נגד חנויות הדולארים המפלגים את הישוב לבעלי סקריפים ולאוכלי צנע, פשתה ההתנגדות בארץ. אמר היים (עד עלות השחר) גורי: הסקריפים הם הור-סי המוסר, יוצרי שחיתות.

אלף אורחיו של יעקב צור, ציר ישראל בארגנטינה ושלוש ארצות דרום אמריקאיות שכנות (אורוגווי, פרגואי ו-צ'ילה) לחגיגת בר המצוה של בנו, שמואל (מוקי) הציפו את חתן השמחה בשעוני זהב. אמר אחד הנוכחים: "אפשר לפתוח חנות שעונים", אחר מהר למסבה השנייה של הציר: אירושי בכורתו, דליה בת ה-20, עם בן-עשירים מבני יהודי בואינוס איירס.

במלאות חמש שנים לתכנית השלישית של הבי. בי. סי (שירות השידור הבריטי), בה משודרות תכניות בעלות רמה גבוהה במיוחד לבחירי המאוזנים (מליון וחצי בהשוואה לארבעים מיליון מאוזנים לתכ-נית האחרות) הביע הרון הרברט סמואל, מי שהיה נציבה העליון הרא-שון של ארץ-ישראל ואבי מנהל קוץ ירושלים המנדטורי, אדווי, את דעתו: "תמורת שלש פרוטות ליום (מחיר רשיון

גיבורי השבוע. יצחק קאשי, נער ירושלמי בן 16, יצא רכוב על אופניים לטיול בצפון הארץ. בין כפר גלעדי למשגב'עם תעה בדרך, נת-פש בכפר לבנוני, שדוכני ח-נויותיו היו עמוסים "פירות כה גדולים" (למעלה). נידון לשלושת חדשי מאסר וקנס אחר שבושלת בירות חקיה אותו (בין השאר: האם עדיין שוחרר בעזרת יהודי מקומי. השבוע השלישי של חקי-רתם המוקדמת של האחים קרובליני לוחה הכאוח ומבטי ככאון של האלמנה אולגה לוי

גיבורי האופנה. השמלה שעונה ככחול חצות הליל והדומה לחליפת נשים היא אחת מיצירות הבכורה של אופנת הסתיו הפריסאית המקושטת בשורת כפתורים קטנים לאורך חלקה העליון בניגוד לשמלת הערב עשוית המשי הלבן, שהיא הסרת כפתורים, אך רבת קפלים ומלווה עטיפה וכפפות מצבע צהוב המזכיר את גוון הלימון.

מצרים

בית העבדים התעורר

כאשר ירד מוסטפא אל-נחאס מן הרכבת המיוחדת שהביאה אותו מאלכסנדריה לקהיר...

שעות אחדות לפני כן קיבל נחאס באשא מידי המלך פארוק בארמונו ראס אל-תיך את המסמכים החשובים: שלוש הצעות חוק...

אותו יום אחר הצהריים נתכנסה במועדון הוואדף הסיעה הפרלמנטארי. יחד עם ההז' מנה לשיבה שנמסרה על ידי שליחים מיר...

לקריאת "יחי אל-נחאס באשא! יחי אל-נחאס באשא!" ירד המנהיג מרוכז הנוא' מים...

סטודנטים, פועלים ואמפּפּוּח' למח' רת הופיע אל-נחאס בפני הפרלמנט להשמיע בפניו את אשר השמיע בחוג מפלגתו. כפעם...

מדי פעם הופסק עליידי התפרצות קריאות חדשות. אולם ההפרעות לא יכלו להרגיז את המדינאי הזקן...

הניפו ידים וצעקו כתלמידים: "יחי פארוק, מלך מצרים והסודאן!"

בחוף נפלה הידיעה כפצצה. הקהל התרגל משך הדשים האחרונים מאז בוטל המשא ומתן עם האנגלים להכרות רבות רושם של הממשלה ולחוסר כל מעש מצידה...

בככרות ובגנים הציבוריים קמו נואמים לתבוע כי הממשלה לא תסתפק בהכרזות בלבד. "משך עשרות שנים חיכינו לרגע זה..."

מצרית, ושייכים במסגדים הודיעו בשם ה' נאמנים את סלידתם בפני שיטות האימפריאליזם במצרים...

רק לאחר שחלק זה של התוכנית הסתיים, פנו האורחים לשללנות עמוסי המעדנים ומ' סורת החורה לקהיר נתקיימה כפי שהיה ב' הוג עד עתה.

בירה אחת שתקפה. התגובה הבריטית הראשונה הייתה אותה תגובה שנשמעה כא' שר הלאימו האיראנים את תעשיית הנפט: "לא ייתכן! זה בלתי חוקי..."

מיועצת הליגה הערבית שהתכנסה באלכ' סנדריה לא איחרה לצאת בתמיכתה הבלתי מסתייגת הצפויה מראש. גם בירות העולם הערבי שיררו את סירות הברכות ועידודן המילולי שהיה אפשר לנחשו מראש...

מוסטפא אל-נחאס באשא (במרכז) גב הגמל נשבר

בטאון המפלגה הלאומנית של דניאל מאלאן. וואשינגטון, פאריס, לונדון ואינסטנבול הר' סיפו את קולן לגנאי או לעידוד. בחוגי המ' דיניות העולמית התנצחו סביב תפקידה של מצרים בהגנת המרחב, על יחסה לאנגליה, לרוסיה, לישראל. רק בירה אחת שתקפה, במ' קום לתפוס את ההזדמנות הנדירה הגינת לה להכנס למדיניות המרחב בחרה ממשלת ישראל לעמוד הצד. במקום לפרוץ את מעגל הבידוד שהוטל סביבה ולתמוך בגלוי...

ואף כאשר, במסביבת עתונאים, הודיע מו' חמד סאלח אל-דין באשא, שר החוץ המצרי, כי בעיניו ישראל הוא אויב ממשי יותר מסכנת פלישה לא מצא משרד החוץ הישראלי לנכון להשיב. כי נוח יותר להפגין מאשר לנקוט בצעדים נועזים אשר ישנו את הא' ויורה הפוליטית של המרחב. כי אם תגיש ישראל את עזרתה למצרים במאבקה לעצמ'

רוק, מלך מצרים והסודאן!" שהזננות עמוסי מערנים. אותו ערב חוקם בגן הגדול של בית ראש הממשלה בגינה שעל גדות הנילוס בקהיר אוהל צבעוני גדול ולתוכו הצטופפו דמויות העולם הערבי. כל האנשים החשובים היו שם: נחאס באשא, שריו, ראשי המפלגות המצ' ריות והנציגים הדיפלומטיים הערביים. אף חגי אמין אל חוסייני לא נעדר. תחילה עברו מלצרים לבושי פאר והגישו את השרבט (משקאות מתוקים). אחרי זה, לפי המסורת, היתה צריכה להתקיים סעודה גדולה לכבוד חזרת אנשי הצמרת לבירה, עם תום חופשת זקין באלכסנדריה.

אולם השנה חל שינוי בתכנית. דגש ה' ערב לא היה על הסעודה אלא על פעילות פוליטית קדחתנית: כל הנאספים חתמו על הכרזה המברכת את העם המצרי וממשלתו על עמדתם התקיפה כלפי אנגליה בשאלת פינוי איזור הסואץ והסודאן. הם החליטו ל' הכריזו על יום הששי, 19 לאוקטובר כיום עמק הנילוס. כל העולם המוסלמי והערבי נתבקש להביע ביום זה תמיכה בעמדה ה'

אות יהיה בזה מעין הפיכת המושגים המקו' בלים, סנסציה עולמית. אולם או לא בנקל יוכלו להעמיד את ישראל כדחליל המאיים על הערבים, כפי שעשו עד עתה.

דחיפה עתונאית

החלטתו הגורלית של מוסטפא אל-נחאס (ראה למעלה) לא היתה צעד נמהר או אף אורייגנלי ביותר בעולם המדיני המצרי. ההח' לטה באה עקב התמרמרות מתרחבת והולכת של חוגי האופוזיציה, שכבות העם הרחבות וטאשי אל-וואפד. בזמן האחרון אף החלו אנשים בלתי-תלויים ובעלי השפעה להשמיע את התמרמרותם בדבר היסוס הממשלה. אחד מהם היה פיקרי אבאזא.

הקש האחרון. פיקרי אבאזא הוא עתו' נאי טוב. הוא אפילו עתונאי מצוי. כאות הוקרה רשמית קיבל את התואר ביי וכאות הערכה נכונה של כשרונו המקצועי מונה עורך השבועון הערבי הגדול ביותר, אל-מוסאווה. המופס בקהיר ב'120 אלף תפסטים.

מדי שבוע מוקדש העמוד הששי של אל-מוסאווה לדברי העורך. חצי העמוד מוקדש למאמר ראשי אשר בו מביע פיקרי אבאזא את דעתו על נושא מסוים שהוא בוחר לו. החצי השני כתוב אף הוא על ידי העורך ומהווה מעין סקירת מאורעות השבוע בעולם בכלל ובמצרים בפרט.

עמוד זה הוא אחד הגלויים ביותר בעתו' נות הערבית ובעל השפעה רבה ביותר כי חתימת אבאזא מושכת קוראים מכל החוגים והמעמדות. משך חודשים היה אחד הנושאים המדוברים ביותר בעמוד זה יחסי בריטניה ומצרים. אולם תמיד נזכר הדבר כלאחר-יד, בחלק הסוקר את מאורעות השבוע.

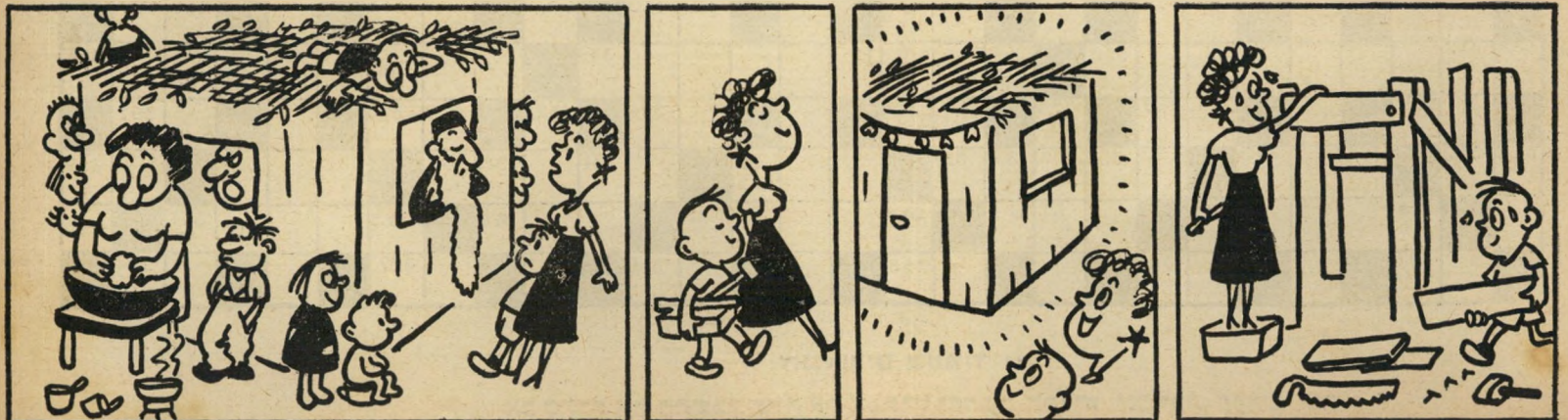
לפני כשבוע הוקדש כל העמוד, על שני חלקיו, לנושא אחד: "בגידת ממשלת אל-נחאס ושאיפות העם". באחד המאמרים הח' ריפים ביותר שהופיעו אי פעם בעתונות ה' מצרית הבלתי מפלגתית כתב אבאזא: "שוב בגזו בעם המצרי ונכונות ההמון לתמוך באופן פעיל בממשלה לבטל את החוזה האג' גלוי-מצרי לא נוצלה". אחרי זה הוא מזכיר את שביתת הרעב שהוכרזה על ידי שלושה מצרים (שני גברים ואשה אחת) שהודיעו כי לא יטעמו אוכל עד אשר יבוטל החוזה. "אני רק מצטער על סבלם של מצרים טובים אלה שהקריבו את עצמם למען מטרה חסרת סי' כויים."

העורך סקר את תולדות הופד, אותה מפ' לגה שעמדה בראש מאבק המצרים על עצ' מאותם. "עצמות סעד וזלול בודאי מתהפכות בקברו למראה הדרגה השפלה שירשיו הגי' עו אליה. האמונה שהיתה לעם בממשלתו כי תבטל את החוזה המביש ותצא למאבק ברא' שרה, נעלמה כליל ובמקומה משתררת אכזבה מו'."

"כיום", כותב העורך, "אפילו שרי הממ' שלה מדברים על ביטול החוזה בהסתייגות, אם שואלים אותם כיצד יובילו את העם לעצ' מאות. תשובתם היא: אם לא יקרה דבר יוצא מן הכלל..." והוא מסיים בשאלה: "איזה מין מאבק יכול זה להיות כאשר המנהיגים עצמם מתנים אותו ברצונם הטוב של הכובשים?"

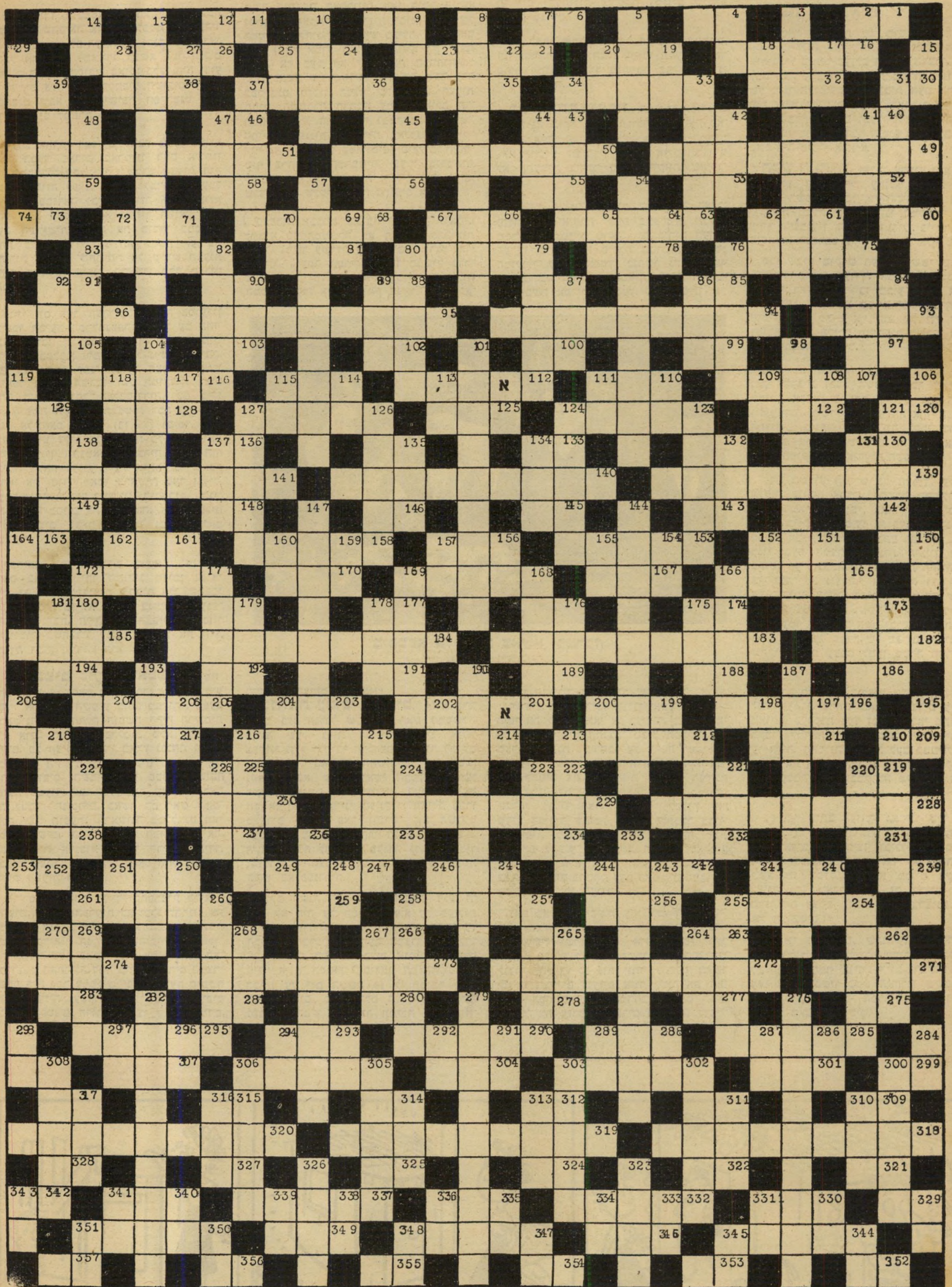
לעתונאי הממשלה, שהופיעו למחרת, לא היתה כל תשובה לשאלת העורך הנכבד. אר' לם המאמר הפך לשיחת היום ורבים המצבי' עים עליו עכשיו כקש האחרון ששבר את גבי-ההיסוס של הגמל הממשלתי והניעו להכ' ריו על מאבק בבריטים.

בונה סוכה

תשבץ ענק מס. 88

מאת הקורא נתן תאומי, תל-אביב

הבאורים בעמוד 11

אם פתרת את התשבץ, שנה את הפתרון יחד עם התלוש למערכת העולם הזה, רח' גליקסמן 8, ת.א. ת.ד. 136, עד יום 3.11.51. בין הפותרים תוגרל מוסה לאילת.

תלוש
תשבץ ענק מס. 88